

فهرست مطالب

.....	ا. مقدمه
.....	اا. حقوق مدنی و سیاسی
.....	الف. حق حیات
.....	ب. استقلال قضات و موازین محاکمات عادلانه
.....	پ. آزادی از شکنجه یا مجازات و رفتار ظالمانه، غیر انسانی، و یا اهانت آمیز
.....	ت. آزادی بیان و حق دسترسی به اطلاعات
.....	ث. آزادی اجتماعات و انجمن
.....	ج. ازدواج زودهنگام و یا اجباری
.....	چ. آزادی مذهب
.....	ااا. حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی
.....	الف. حق تحصیل
.....	ب. حق اشتغال
.....	پ. حق عضویت در اتحادیه های کارگری
.....	ت. حق سلامتی و موارد اساسی تعیین آن
.....	اااا. تحریم های اقتصادی و تاثیر آنها
.....	ااااا. نتیجه گیریها و توصیه ها

1. وضعیت حقوق بشر در جمهوری اسلامی ایران همچنان باعث ایجاد نگرانی جدی است. مسائل متعددی که توسط مجمع عمومی، مکانیسم های حقوق بشر سازمان ملل متحد، و دبیر کل سازمان ملل متحد مطرح شده اند همچنان ادامه دارند و در بعضی موارد، با وجود برخی پیشنهادات دولت و مجلس ایران، حتی به نظر می آید که وخیم تر هم شده باشد. این موارد شامل اصلاح قانون مجازات اسلامی و آیین دادرسی کیفری، بخشهایی از منشور حقوق شهروندی پیشنهادی دولت در سپتامبر ۲۰۱۳، و تصویب اخیر یک کنوانسیون اضافی سازمان بین المللی کار (ILO) می باشند.

2. قوانین، سیاست ها، و شیوه های سازمانی مختلف همچنان به تضعیف شرایط مورد نیاز برای تحقق حقوق اساسی تضمین شده توسط قوانین داخلی ایران و قوانین بین المللی ادامه میدهند. به نظر می آید جنبه هایی از پیشنویس های قوانین جدید نیز حقوق آزادی بیان و اجتماعات را تضعیف میکنند و به نحو قابل توجهی تبعیض علیه زنان را از طریق تضعیف محافظت آنان از ازدواج اجباری و حقوق تحصیل، کار و دستمزد برابر را تشدید میکنند.

3. در سال ۲۰۱۳، ایران یک گزارش ملی دوره ای به کمیته حقوق کودک (CRC) و کمیته حقوق افراد دارای معلولیت (CRPD) ارائه کرد و با مکانیسم های حقوق بشر تاحدودی همکاری کرد. اما همکاری ایران عمدتاً مبهم مانده است. تا ژانویه ۲۰۱۴، دولت ایران به ۴۰ مورد از ۶۹ مکاتباتی که رویه های ویژه موضوعی، و مامور ویژه کشور ایران برای ارائه اطلاعات و شفاف سازی در زمینه چندین پرونده و تحولات، شامل تقاضای تاثیر تحریمهای اقتصادی و شش تقاضا برای بازدید از کشور پاسخ داده است. با این حال گزارشگر ویژه از اینکه مقامات ایرانی اخیراً تلاش کرده اند تا با وی، و با جامعه بین المللی گفتگو برقرار کنند احساس امیدواری میکند و امیدوار است موقعیتهای بهتری برای همکاری پیش بیاید.

4. از اکتبر ۲۰۱۳ تا کنون، شش بیانیه مطبوعاتی صادر شده است که پنج مورد آن همراه با سایر ماموران رویه های ویژه در خصوص نگرانیهایی شامل کاربرد مجازات اعدام، زندانیان سیاسی، و تبعیض علیه زنان و اعضاء گروههای اقلیت قومی (اتنیکی) بوده است.

5. بین اول ژانویه و ۳۰ ژوئن سال ۲۰۱۴، مصاحبه هایی با ۱۱۸ نفر انجام شد: ۲۲ نفر از این افراد در ایران، ۵۴ نفر در ترکیه، و ۴۲ نفر طی

سفرهای حقیقت یاب به سوئد، اتریش و ایتالیا در ماههای مه و ژوئن ۲۰۱۴ مصاحبه شدند. به منظور این گزارش، قوانین موجود، پیشنویس قوانین، پیشنویس لوایح، بیانیه ها و گزارشات دولتی، گزارشات جامعه مدنی، گزارشات خبری با سرمنشاء داخلی و خارجی، و پاسخ دولت ایران به پیشنویس این گزارش مورد بررسی قرار گرفتند

II. حقوق مدنی و سیاسی

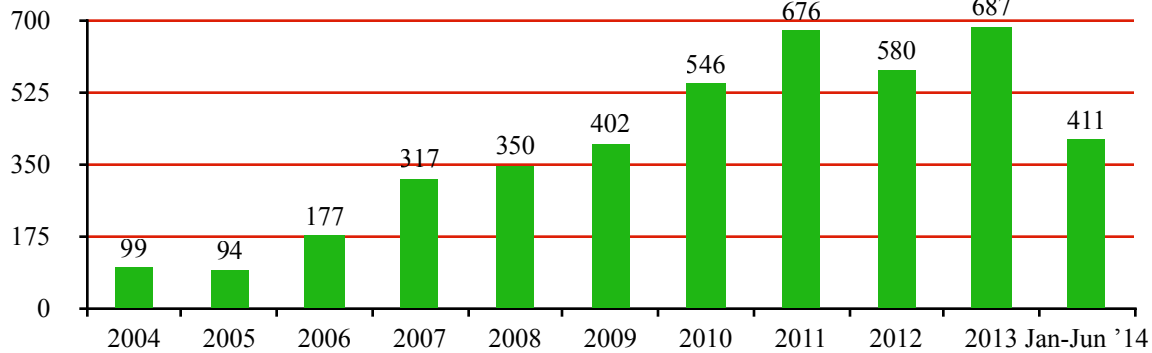
الف. حق حیات

6. در سال ۲۰۱۰، دولت ایران سه توصیه بررسی دوره‌ای جهانی مربوط به اعدام شامل: تجدید نظر در مورد شمول ارتداد، جادوگری، والحاد به عنوان جرایم سزاوار اعدام؛ بررسی لغو اعدام کودکان؛ و احترام به حداقل موازین و مفاد میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی و کنوانسیون حقوق کودک در خصوص مجازات اعدام را پذیرفت. (مراجعه کنید به A/HRC/14/12)
7. بنا به گزارشات، بین ژوئیه ۲۰۱۳ و ژوئن ۲۰۱۴، حداقل ۸۵۲ نفر اعدام شدند.¹ این آمار نشان دهنده افزایش نگران‌کننده مجازات اعدام به نسبت آمار بالای سال قبل است. دولت ایران همچنین به اعدام مجرمین نوجوان ادامه میدهد. مطابق گزارشات، تنها در سال ۲۰۱۴، هشت نفر که گمان می‌رود در زمان وقوع جرایم منسوب به آنان زیر ۱۸ سال سن داشتند اعدام شده‌اند.²

¹ Annual Report on the Death Penalty in Iran 2013, available at <http://iranhr.net/wp-content/uploads/2014/03/Rapport-iran-2014-GB-030314-bd-e.pdf>

² Amnesty International, Youth at risk of execution in Iran, 15 July 2014, available at <http://www.amnesty.org/en/news/iran-youth-risk-hanging-amid-disturbing-rise-juvenile-executions-2014-07-15>

Executions in Iran 2004 - June 2014

8. قانون جدید مجازات اسلامی که در سال ۲۰۱۳ به اجرا درآمد، اینک اشاره به ارتداد، جادوگری، و الحاد را حذف کرده، اما همچنان اجازه اعدام نوجوانان را میدهد و مجازات اعدام را برای فعالیتهایی که مطابق موازین بین المللی "جدی ترین جرایم" تلقی نمیشوند حفظ میکند. (مراجعه کنید به قطعنامه شورای اقتصادی و اجتماعی (1984/50) این جرایم شامل زنا، مصرف مکرر الکل، نگهداری و قاچاق مواد مخدر، و جرمهایی که منتج به محکومیت محاربه (که به طور عامیانه به عنوان دشمنی با خدا و توسط دولت به جرمی که در آن فرد با بدست گرفتن سلاح علیه مردم قصد کشتن تهدید و ارباب آنها را دارد ترجمه شده است)، و یا مفسد فی الارض (فساد روی زمین) می شوند.

9. اعدام افراد برای اجرای حقوق محافظت شده خود، شامل حقوق آزادی بیان و اجتماع، عمیقاً باعث نگرانی است. به نظر میرسد اعضاء گروههای اقلیت قومی (اتنیک)، به ویژه کسانی که از حقوق قومی-فرهنگی، زبانی، و یا حقوق اقلیت مذهبی خود حمایت میکنند، به نحو نامتناسبی با اتهامات محاربه و مفسد فی الارض روبرو میشوند و که به نظر می آید بعضی وقتها این اتهامات برای عمل به حقوق بیان و اجتماعات مسالمت آمیز صورت گرفته اند.

10. چهار فعال حقوق فرهنگی از جامعه اقلیت عرب به نامهای آقایان هاشم شعبانی، هادی راشدی، علی چیشاط، و خالد موسوی در سال ۲۰۱۴ اعدام شدند. منابع همچنین در مورد اعدام قریب الوقوع چندین فعال کرد سنی، شامل آقایان جمشید دهقانی، جهانگیر دهقانی، حامد احمدی، و کمال مولایی گزارش میدهند.

11. همچنین احتمال اعدام قریب الوقوع خانم ریحانه جباری و خانم راضیه ابراهیمی باعث نگرانی است. هر دو این افراد به جرم قتل مردانی که ادعا میکنند به آنها به صورت فیزیکی یا جنسی قبل از و یا در حین حوادث مورد نظر حمله کرده بودند مجرم تشخیص داده شده اند. گزارشگر

ویژه تقاضای قبلی خود که به صورت مشترک با سایر رویه های ویژه اعلام شده و توسط کمیساری عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد تکرار شده است را نسبت به لغور رسمی احکام اعدام این زنان تکرار میکند.³

12. در پاسخی که دولت ایران به این گزارش داده است، ادعا میکند که در انتقاد از استفاده ایران از مجازات اعدام، باید به موقعیت جغرافیایی ایران به عنوان مسیر قاچاق مواد مخدر توجه شود. دولت ایران همچنین این اتهامات که قومیت نقشی در اجرای عدالت دارد را رد میکند و ادعا میکند که مشخص شده است که کردها و عرب های اعدام شده فوق الذکر اقدام به انبار اسلحه نموده و در حملات خشونت آمیز نقش داشته اند. علیرغم گزارشات مبتنی بر اعدام چندین نوجوان برای جرایم مربوط به مواد مخدر، دولت همچنین اعدام نوجوانان را رد میکند و بیان میکند که تنها افراد زیر سنی که به قتل عمد متهم شده اند مورد مجازات اعدام قرار میگیرند و یک کمیسیون آستی تلاش میکند که تا حد امکان خانواده های قربانیان را از تقاضای اجرای قصاص منصرف کند.

ب. استقلال قضات و موازین محاکمات عادلانه

13. تناوب گزارشاتی که ادعا میکنند موازین محاکمات عادلانه تحت قوانین داخلی و بین المللی رعایت نشده اند نگرانی از استفاده بیش از حد از مجازات اعدام را تشدید میکنند. در پاسخ خود به ابراز نگرانی گزارشگر ویژه در خصوص استقلال قوه قضاییه، دولت ایران قبلاً ابراز کرده است که قوانین داخلی از استقلال و بی طرفی قوه قضاییه حفاظت میکنند و ارگانهای نظارتی نسبت به انطباق با قوانین اطمینان حاصل میکنند.⁴

14. با این وجود، چند تن از مقامات دولتی اخیراً به نفوذ آشکار و بی جای دستگاه امنیتی بر دستگاه قضایی اشاره کرده اند. برای مثال، در فوریه ۲۰۱۴، دستیار ویژه رئیس جمهور ایران در امور اقوام و اقلیت های دینی و مذهبی و یک نماینده مجلس از تهران، در خصوص اهمیت همکاری بین سایر شاخه های ماموران دولتی و قضایی در اجرای عدالت سخن گفتند، اما تأکید کردند که "اما متأسفانه شاهد بوده ایم که دستگاه های امنیتی از موضع قدرت قاضی را تحت فشار قرار داده اند که روند محاکمه را به گونه ای پیش ببرند که خواست خودشان است."

پ. آزادی از شکنجه و رفتار یا مجازات ظالمانه یا توهین آمیز

³ <http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=14509&LangID=E> and <http://www.un.org/apps/news/story.asp?NewsID=48141>

⁴ Islamic Republic of Iran's response to the draft of the Special Rapporteur available at <http://shaheedoniran.org/wp-content/uploads/2014/03/IRI-Response-to-2014-HRC-Draft-Report.pdf>

1. شکنجه

15. در بررسی دوره ای جهانی سال ۲۰۱۰ خود، دولت ایران نه توصیه خصوص منع و تحقیق در خصوص شکنجه یا سایر رفتارها یا مجازاتهای ظالمانه، غیر انسانی، و یا توهین آمیز را پذیرفت. این موارد شامل برقراری یک مکانیسم موثر برای شکایت قربانیان و انجام گامهایی برای تضمین پیشگیری از چنین موارد نقضی بودند. (مراجعه کنید به HRC/A/14/12)

16. گزارشات مستمر در مورد استفاده از شکنجه روحی و جسمی برای اخذ اعترافات همچنان نمایانگر استفاده گسترده و سیستماتیک از این شیوه میباشند. از ۲۴ پناهجوی ایرانی که در ترکیه برای این گزارش شهادت دادند، ۲۰ نفر آنها از شکنجه و بدرفتاری گزارش دادند و ۱۶ نفر از آنها در مورد بدرفتاری روانی، مانند حبس طولانی مدت در سلول انفرادی، اعدامهای ساختگی و تهدید به تجاوز جنسی، همراه با بدرفتاری جسمی، شامل کتک زدن شدید، آویزان کردن و قرار دادن فرد در موقعیتهای فشار، شوک الکتریکی، و سوزاندن گزارش دادند. گزارشاتی در مورد قطع اندام و تنبیهات بدنی (مانند شلاق)، که با ماده ۷ میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی سازگار تشخیص داده شده اند نیز دریافت شده است.

17. دولت ایران به ادعاهای فوق با یادآوری تضمین های قانونی و سازمانی علیه شکنجه پاسخ داد. دولت متذکر شد که در سال ۲۰۰۹ در خصوص ادعاهای شکنجه بررسی و داوری کرده است. دولت همچنین نظر خود را محفوظ نگه میدارد که از زمانی که گامهایی در راستای اجرای قانون برداشته شده از تناوب شکایات به صورت چشمگیری کاسته شده است. گزارشگر ویژه مشتاق است تا هرگونه اطلاعات آماری که دولت بتواند در مورد تعداد شکایات دریافتی سالانه، و نرخ محاکمه و محکومیت متهمان ارائه کند را دریافت و بررسی کند. ادعاهای مبنی بر استفاده از شکنجه برای اخذ اعترافات اجباری که بعداً به عنوان مدارک جرم در محاکمات از آنها استفاده میشود در پاسخ دولت ایران مورد خطاب قرار نگرفته اند، اما گزارشگر ویژه مشتاق موقعیتهایی برای تعامل بیشتر در این خصوص است.

2. خشونت خانگی

18. طبق گزارشات، در حدود 66% زنان ایرانی خشونت خانگی را تجربه کرده اند.⁵ چارچوب های قانونی همچنان برای مبارزه با این مشکل ناکافی

⁵ "Warning on rise in domestic violence", Payvand Iran News, 30 August 2009. Available from www.payvand.com/news/09/aug/1264.html.

است. به علاوه، اقدامات ناکافی برای ارائه خدمات اجتماعی توانایی دولت برای فراهم آوردن امنیت و جبران برای قربانیان را به چالش میکشد.

19. برای مثال، قوانین همچنان به صراحت اجازه داشتن روابط جنسی بدون رضایت طرفین در ازدواج را فراهم میکنند و امکانات موجود برای زنانی که از خشونت خانگی گریخته اند و در صدد پناه گرفتن در خانه های امن هستند کافی نیستند. زنی که بخواهد وضعیت آزاردهنده خود را ترک کند، برای اینکه بتواند در محلی جدا از همسرش زندگی کند یا باید خطرات قابل توجه آسیب جسمی یا تهدیدات دیگر نسبت به زندگی و ایمنی خود را اثبات کند و یا با خطر جریمه های تنبیهی روبرو شود. همچنین، زنانی که میخواهند به دلیل خشونت خانگی از همسران خود طلاق بگیرند باید اول ثابت کنند که آزار آنها توسط همسرانشان غیر قابل تحمل بوده است (عسر و حرج).

20. در پاسخ به موارد فوق، دولت تاکید می کند که خشونت خانگی یک جرم جنایی است، و اشاره میکند که در حال حاضر پیش نویس قانونی که به طور قانونی تمام اشکال خشونت خانگی را تعریف نماید در دست بررسی است.

ت. آزادی بیان و حق دسترسی به اطلاعات

21. طی بررسی دوره ای جهانی خود، ایران ۱۳ توصیه در خصوص آزادی عقیده و بیان را پذیرفت. این موارد شامل توصیه هایی برای تصحیح قوانین برای رعایت حقوق تضمین شده بین المللی در خصوص آزادی بیان و مطبوعات، و تضمین حمایت از حقوق مدنی و سیاسی برای همه، به ویژه معترضان و اعضاء گروه های اقلیت قومی (اتنیکی) بودند. (A/14/12/HRC) کمیته حقوق بشر همچنین نگرانی خود در مورد آزادی عقیده و اقدامات دولت ایران در نظارت بر استفاده و محتوای اینترنت، مسدود کردن وب سایت های حاوی اخبار و تحلیلهای سیاسی، کم کردن سرعت دسترسی به اینترنت، و ارسال و پرازیت روی برنامه های ماهواره ای که از خارج از کشور پخش میشوند را بیان کرد. (C/CCPR/CO/IRN, 3, para. 27)

22. اخیراً گروهی از مقامات عالی رتبه دولتی در حمایت از آزادی مطبوعات در کشور اظهار نظرهای علنی کرده اند. این اظهارات فراخوانی برای کاستن از سانسور در راستای ایجاد محیطی که در آن انتقاد سالم تحمل و تشویق میشود بوده اند.⁶ با این وجود، قوانین و سیاستها همچنان

⁶ Semi-official news, The Daily Times, 9 March 2014, available at <http://www.dailytimes.com.pk/region/09-Mar-2014/iran-s-rouhani-defends-freedom-of-press-with-responsibility>.

محدودیت‌های بیش از حد گسترده ای را بر حقوق آزادی بیان و دسترسی به اطلاعات تحمیل میکنند. قانون مطبوعات سال ۱۹۸۶ همچنان محتوایی را که قوانین اسلامی را به مخاطره بیندازد و یا محتوایی که ممکن است به "پایه‌های" جمهوری اسلامی آسیب بزند، به مقامات دولتی یا مذهبی اهانت کند، و یا تعریف دولت از عفت را تضعیف کند را محدود میکنند.

23. دولت ایران در پاسخ خود ادعا میکند که قانون مطبوعات تنها فعالیت‌های "مجرمانه" را غیر قانونی اعلام میکند و با وجود اینکه چند روزنامه نگار در بازداشت به سر می‌برند، هزاران روزنامه نگار دیگر آزادانه مشغول به انجام حرفه خویش می‌باشند.

24. حداقل ۳۵ روزنامه نگار در حال حاضر در کشور در حبس به سر می‌برند و گزارشات مختلف همچنان ادعا میکنند روزنامه نگاران بسیار دیگری نیز تحت آزار، بازجویی، و تعقیب قرار دارند.⁷ در تاریخ ۱۰ نوامبر ۲۰۱۳، روزنامه نگاران آقایان مسعود و خسرو کردپور، به علت انجام فعالیت‌های روزنامه نگاری شامل مصاحبه با رسانه های خارجی در مورد وضعیت حقوق بشر در استان کردستان به جرم "اجتماع و تبانی علیه امنیت ملی" و "تبلیغ علیه نظام" محکوم شدند.⁸ در دادگاهی که ادعا میشود در آن موازین یک محاکمه عادلانه رعایت نشده است، هریک از آنها به شش سال و نیم زندان محکوم شدند. در نوامبر ۲۰۱۳، کارگروه بازداشت‌های خودسرانه (WGAD) بازداشت هر دو برادر را به عنوان خودسرانه طبقه بندی کرد و خواستار آزادی بدون قیدوشرط آنان شد. همچنین گروهی از گزارشگران رویه های ویژه نگرانی خود در خصوص این موضوع را از طریق ارسال یک پیام اعلام کردند.

25. تنها بین ژوئن و اوت ۲۰۱۴، چندین روزنامه نگار شامل خانم صبا آذربیک، آقای مهدی خزعلی، آقای ماشاءالله شمس الواعظین، آقای جیسون رضاییان و خانم یگانه صالحی دستگیر شدند و سه نفر دیگر، خانم ریحانه طباطبایی، خانم مهناز محمدی، و خانم مرضیه رسولی برای آغاز به اجرای محکومیت زندان خویش به زندان فراخوانده شدند.⁹ چندین نفر

⁷ Committee to Protect Journalists, "Iran, Syria, and Somalia top countries that journalists flee" (18 June 2014), available at <http://cpj.org/2014/06/iran-syria-and-somalia-top-countries-that-journali.php>

⁸ Amnesty International, "Jailed journalist brothers sentenced" (13 December 2013) available at <http://www.amnesty.org/en/library/asset/MDE13/056/2013/en/3d14e2eb-d511-44e6-9bd2-0f8e1f75c592/mde130562013en.html>.

⁹ Committee to Protect Journalists, "The 2009 Iran crackdown continues today" (8 July 2014), available at <http://cpj.org/blog/2014/07/the-2009-iran-crackdown-continues-today.php>

دیگر، شامل آقای سراج میردامادی، خانم فریده شاهقلی، و آقای حسین نورانی نژاد نیز در همین زمان احکام جدید زندان دریافت کردند.

26. آقای علی اصغر هنرمند، آقای عباس واحدی، آقای علیرضا وزیری، خانم نسیم نیکمهر، خانم ملیحه نخعی، آقای محمدحسین موسی زاده، و خانم سارا سجادیپور، مدیران شرکتی که مالک وبسایت نارنجی بود، در دسامبر سال ۲۰۱۳ محکوم شدند.¹⁰ در محاکمه این افراد ادعا شد که مدیران این وبسایت با شبکه های رسانه ای و سازمانهای جاسوسی خارجی، شامل بی بی سی فارسی و MI6 ارتباط داشتند. در تاریخ ۲۰ ژوئن ۲۰۱۴، مقامات ایرانی اعلام کردند که یازده نفر دیگر به بین یک تا یازده سال زندان به جرم آنچه ادعا میشود که "طراحی سایت ها، وب سایت ها و تولید محتوا برای رسانه های معاند نظام" است محکوم شده اند.¹¹

27. موارد اخیر چندین فعال اینترنتی بار دیگر بر وجود یک الگوی سرکوب مستمر و کلی علیه آزادی بیان، و در برخی موارد، آزادی حرکت تاکید دارد. در ماه مه سال ۲۰۱۴، هشت عضو فیس بوک به دلیل انتقاد از سیاستهای دولتی، حمایت از اعتراضات سیاسی، و مشارکت در طنز اجتماعی و سایر فعالیتهای ادعاشده در فیس بوک جمعاً به ۱۲۳ سال زندان به اتهامات توهین به مقدسات، توهین به رهبر، و تبلیغ علیه نظام و اتهامات دیگر محکوم شدند.¹² به عنوان مثال، گزارش شده است که خانم رویا نوبخت، یک شهروند دارای تابعیت دوگانه بریتانیا و ایران، به دلیل نوشتن نظرات خود در مورد دولت ایران در فیس بوک در زمان زندگی در انگلستان، هنگامی که برای دیدار خانواده خود به ایران وارد شد، در فرودگاه دستگیر شد. او و آقای میر گلستانی، به ۲۰ سال زندان محکوم شدند.¹³

¹⁰ International Campaign for Human Rights in Iran, "Judiciary official urges "maximum punishment" for detained IT professionals even before trial" (8 January 2014), available at <http://www.iranhumanrights.org/2014/01/it-punishment/>.

¹¹ International Campaign for Human Rights in Iran, "Eleven internet professionals sentenced to one to eleven years in prison" (20 June 2014), available at <http://www.iranhumanrights.org/2014/06/cyber-activists/> and Global Post, 25 June 2014, available at <http://www.globalpost.com/dispatches/globalpost-blogs/commentary/internet-censorship-jailed-bloggers-Iran>.

¹² The Guardian, 27 May 2014, available at <http://www.theguardian.com/world/2014/may/27/briton-eight-jailed-iran-web-insults-facebook>

¹³ Official news, Mashable, 28 May 2014, available at <http://mashable.com/2014/05/28/iran-jails-8-facebook-users/>

28. آقای سراج میردامادی، روزنامه نگاری که از سال ۲۰۰۹ در تبعید خودخواسته از ایران به سر میبرد، در سال ۲۰۱۳ همزمان با تحلیف رییس جمهور روحانی به ایران بازگشت. آقای میردامادی به اتهام همکاری با گروههای رسانه ای مخالف دستگیر و بازجویی شد. وی پس از اینکه در پی احضار به دادگاه در تاریخ ۱۰ مه ۲۰۱۴ در دادگاه حاضر شد دستگیر شد. به او به مدت شش هفته اجازه ملاقات با خانواده اش داده نشد. در حالی که آقای میردامادی منتظر محاکمه خویش میباشد، مقامات ایرانی وی را ممنوع الخروج کرده اند.¹⁴

29. طبق گزارشات، مقامات زندان در تاریخ ۱۷ آوریل ۲۰۱۴ روزنامه نگاران آقایان محمدصدیق کبودوند، سعید متینپور، امید بهروزی، حسین رونقی ملکی، سیامک قادری، و سعید حائری را در بند ۳۵۰ زندان مورد ضرب و شتم قرار دادند.¹⁵ همچنین نگرانی ویژه در مورد افرادی که مطابق گزارشات نیازمند توجه پزشکی هستند، از جمله اما نه محدود به آقای حسین رونقی ملکی، آقای کیوان صمیمی، آقای محمدرضا پورشجری¹⁶، و آقای محمد صدیق کبودوند¹⁷ ابراز میشود.

30. در فوریه ۲۰۱۴، یک نماینده مجلس و عضو هیئت نظارت بر مطبوعات، آقای علی مطهری، از تصمیم قوه قضاییه برای تعطیلی نشریه آسمان پیش از اینکه هیات نظارت بر مطبوعات قادر به بررسی پرونده بشود انتقاد کرد. در تاریخ ۸ مارس ۲۰۱۴، یک دادگاه حکم به ادامه تعطیلی روزنامه بهار به مدت شش ماه داد. این روزنامه قبلا در نوامبر سال ۲۰۱۳ برپایه ادعای اهانت به اسلام و تبلیغ علیه نظام تعطیل شده بود.

31. مقامات ایرانی در اظهارات علنی بهبود قریب الوقوع زیرساخت اینترنت که سرعت دسترسی کاربران را تا سپتامبر ۲۰۱۵ بالا خواهد برد را تایید کرده اند. همچنین برنامه توسعه پنج ساله پنجم کشور اقداماتی را پیشنهاد

¹⁴ Committee to Protect Journalists, "Rouhani has yet to deliver on press reforms in Iran" (13 March 2014), available at <http://cpj.org/blog/2014/03/hope-of-reform-in-iran-dwindles-as-rouhani-steps-u.php>.

¹⁵ Committee to Protect Journalists, "Seven journalists among those beaten in Iran's Evin Prison" (18 April 2014), available at <http://cpj.org/2014/04/seven-journalists-among-those-beaten-in-irans-evin-p.php>.

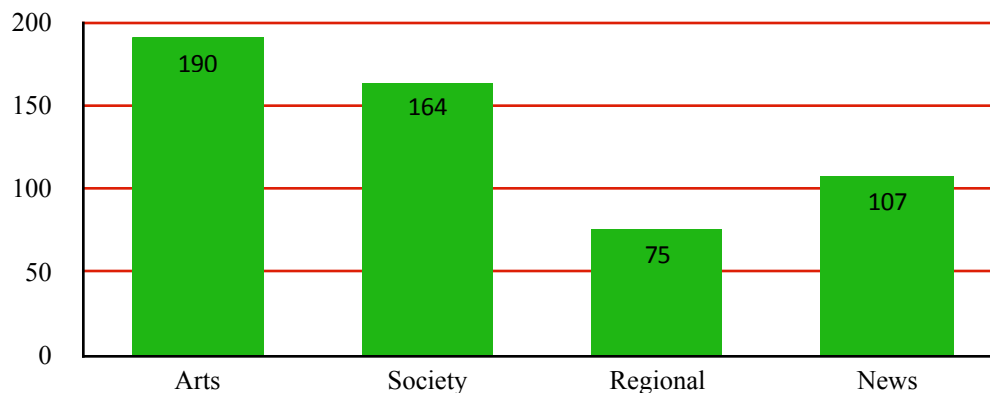
¹⁶ <http://www.ohchr.org/FR/NewsEvents/Pages/DisplayNews.aspx?NewsID=14492&LangID=E>.

¹⁷ Interview between the Office of the Special Rapporteur and a source close to the case (May 2014).

میکند که طی آن یک اینترنت ملی در راستای افزایش سرعت از طریق سرمایه گذاری در زیرساخت داخلی و میزبانی وبسایتها ایجاد میشود.¹⁸

32. با این حال، محدودیتهای شدید محتوای آنلاین، ارباب و تعقیب قضایی کاربران اینترنت، و محدودیتهای دسترسی به اینترنت از طریق گرفتن گلوگاه های دسترسی و فیلترینگ همچنان پابرجاست. دسترسی به در حدود پنج میلیون وبسایت همچنان در کشور مسدود است. لیست پانصد وبسایت اول مسدود شده در کشور شامل بسیاری از وبسایتهای مرتبط با هنر، مسایل اجتماعی، اخبار، و سایتهایی با محبوبیت بسیار بالا در داخل کشور میباشد.¹⁹ دولت ایران در پاسخ به پیشنهاد این گزارش متذکر شد که ایران "(مانند بسیاری کشور های دیگر) کلیه وبسایتهای غیر اخلاقی در گروه های هنری یا اجتماعی را مسدود میکند..."

Number of blocked websites in key categories

33. چندین وبسایت سرویس دهی وبلاگ ها، مانند وردپرس و بلاگ اسپات به ترتیب به میزان ۹۶ و ۹۸ درصد مسدود شده اند.²⁰ طبق گزارشات، وبسایتهای شبکه های اجتماعی مانند فیس بوک، توئیتر، اینستاگرام و برنامه کاربردی محبوب ویچت نیز مسدود شده اند. مقامات ادعا کرده اند که بین آمار طلاق و افزایش استفاده از ویچت و سایر برنامه های کاربردی ارسال پیامک ارتباط وجود دارد.

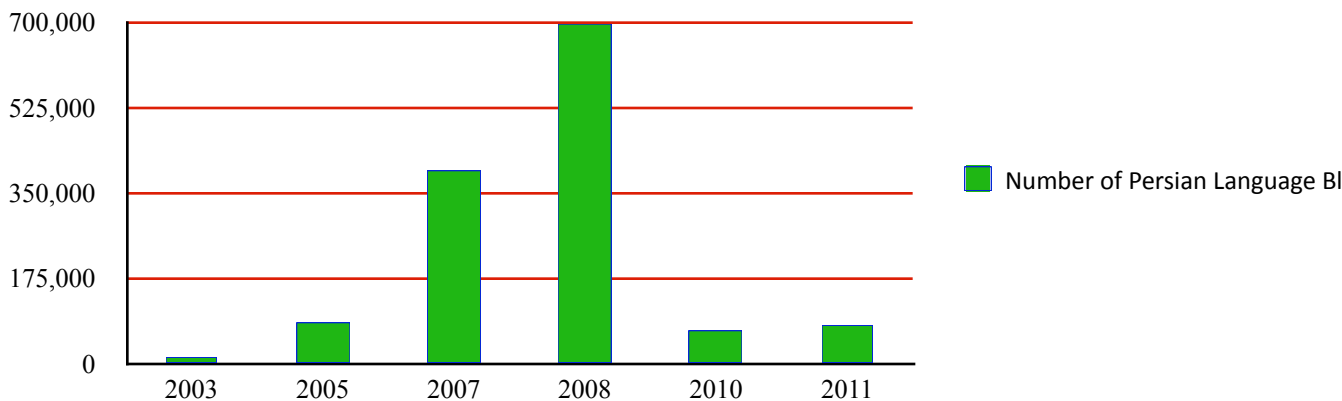
¹⁸ Small Media, "Iranian Internet Infrastructure and Policy Report", page 3, October 2013, available at <http://smallmedia.org.uk/sites/default/files/u8/IIIPSepOct.pdf>

¹⁹ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/68/503

²⁰ Laurent Jacobino and others, "Whither Blogestan: evaluating shifts in Persian cyberspace" (March 2014). Available from www.iranmediaresearch.org/en/system/files/2014_whither_blogestan.pdf.

34. در نهایت، تخصیص بودجه برای "اجرای اقدامات امنیتی فناوری اطلاعات" توسط وزارت اطلاعات به میزان 87 درصد در سال مالی 1393 افزایش یافت و نگرانی ها در مورد افزایش احتمالی سانسور در کشور را بالا برد. با این حال، از جزئیات این طرح هنوز اطلاعی در دست نیست.

Number of Persian Language Blogs Per Year (2011 Approximate)

ث. آزادی اجتماعات و انجمن

35. ظرف سال گذشته، به بیش از ده گروه دانشجویی (انجمن) در دانشگاه‌های مختلف، که فعالیت‌های آنها قبلاً متوقف شده بود اجازه داده شده است که فعالیت‌های خود را از سر بگیرند. 21 به حداقل ده گروه دانشجویی دیگر نیز اجازه داده شده است که برای اولین بار شروع به فعالیت کنند. با این وجود، ادامه محرومیت از دسترسی به آموزش عالی برای برخی از دانشجویان همچنان نگران کننده است. از مارس 2013 تا مارس 2014، دست کم 28 دانشجو توسط ماموران امنیتی بازداشت شده‌اند، و هشت نشریه دانشجویی از طرف مقامات دانشگاه تعلیق شده‌اند. حداقل 11 نفر از فعالان دانشجویی در حال حاضر در حال سپری کردن احکام زندان خویش به سر می‌برند.

36. حداقل 58 فعال حقوق بشر کرد از ماه اوت 2013 تا ماه مه 2014 به ادارات وزارت اطلاعات احضار شده‌اند. از این تعداد 30 نفر فعال کارگری می‌باشند، که 21 نفر از آنها توسط اداره اطلاعات سنندج و فرمانداری شهرستان سقز از 28 آوریل 2014 تا 1 مه 2014، در

²¹ Isfahan University of Technology, Kashan, Zanjan, Sahand Tabriz, Hormozgan Sistan, Kerman , Isfahan , Birjand , and Yasouj are among the universities, where student groups resume their activities. Report submitted to the Special Rapporteur (30 June 2014).

ارتباط با شرکت آنها در مراسم روز جهانی کارگر در اول ماه مه در سال ۲۰۱۴ احضار شده‌اند. گزارش شده است که مقامات شهرستان سقز به برخی از فعالان کارگری محلی توصیه کرده بودند که به جای برگزاری رویدادی جداگانه، آنها هم در مراسم رسمی روز کارگر دولت شرکت کنند.²²

37. بعضی از اصول پیش‌نویس لایحه‌ای تحت عنوان "طرح ناظر بر تاسیس و فعالیت سازمان‌های مردم‌نهاد (غیردولتی)" مشکل‌ساز باقی مانده است. این لایحه فعالیت‌های سازمان‌های غیردولتی را تعریف و تنظیم می‌کند و نظارت دولتی را افزایش می‌دهد. برخی مقامات پیشنهاد کرده‌اند که این لایحه پس گرفته شود. به تازگی بعضی مقامات همچنین در خصوص کاهش محدودیت‌هایی که بر سازمان‌های غیردولتی تحمیل شده‌اند، شامل روند طولانی ثبت انجمن‌ها، تلاش کرده‌اند.

38. با این حال در تاریخ ۸ ژانویه ۲۰۱۴، پیش‌نویس لایحه‌ای تحت عنوان فعالیت‌های احزاب در جمهوری اسلامی ایران در دسترس عموم قرار گرفت. این لایحه احزاب سیاسی را تا زمانی که آنها دو مجوز از یک کمیسیون پنج نفره متشکل از نمایندگان مجلس و دفاتر دادستان کل، قوه قضائیه و وزارت کشور را تهیه نکرده‌اند از هر گونه فعالیت منع می‌کند. این کمیسیون سه ماه فرصت خواهد داشت تا به درخواست تجدید نظر در مورد درخواستنامه‌های پذیرفته نشده پاسخ دهد.

39. پیش‌نویس این لایحه متقاضیان را ملزم می‌کند تا جزئیات مربوط به دیدگاه جهان بینی خود، آرمان‌ها، و دیدگاه‌های عمومی‌شان در مورد موضوعات فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، اداری و مسائل حقوقی در کشور را ارائه دهند متقاضیان باید همچنین به صراحت التزام خود به قانون اساسی و اصل ولایت فقیه اسلامی را در اعلامیه‌ها و قوانین خود اعلام نمایند. نمایندگان حزب نیز لازم است حداقل ۷۲ ساعت قبل از هرگونه تجمع و یا تظاهرات، مراتب را به اطلاع وزارت کشور برسانند.

ج: ازدواج‌های اجباری و زودهنگام

40. سن قانونی ازدواج برای دختران در کشور ۱۳ سال است، اما از سن ۹ سالگی دختران می‌توانند با اجازه دادگاه ازدواج کنند. در سال ۲۰۰۲، شورای نگهبان تلاش قانونی برای افزایش حداقل سن ازدواج برای دختران به 15 سال را رد کرد. در سال ۲۰۱۳، تلاش‌های قانون‌گذاران برای اعلام غیرقانونی بودن ازدواج یک سرپرست با دخترخوانده‌اش نیز

²² This information was obtained from a report submitted to the Special Rapporteur on 28 May 2014.

توسط شورای نگهبان رد شد.²³ متن اصلاح شده قانونی که در حال حاضر در حال اجراست در واقع مشروعیت چنین ازدواجی را به شرط اینکه یک دادگاه صالحه آن را به نفع منافع کودک بداند به رسمیت می‌شناسد.

41. حداقل ۴۸۵۸۰ دختر بین سنین ۱۰ تا ۱۴ ساله در سال ۲۰۱۱ ازدواج کردند، و گزارش شده است که ۴۸۵۶۷ نفر از آنها قبل از ۱۵ سالگی حداقل یک فرزند داشته‌اند. تعداد ۴۰۶۳۵ مورد ازدواج دختران زیر سن ۱۵ سال نیز بین ماه‌های مارس ۲۰۱۲ و مارس ۲۰۱۳ ثبت شد، که در بیش از ۸۰۰۰ مورد مردان حداقل ۱۰ سال مسن‌تر از زنان بودند. علاوه بر این، حداقل ۱۵۳۷ ازدواج دختران زیر سن ۱۰ سال در سال ۲۰۱۲ ثبت شد، که افزایش قابل توجهی در مقایسه با ۷۱۶ مورد ثبت شده بین ماه‌های مارس ۲۰۱۰ و مارس سال ۲۰۱۱ می‌باشد.²⁴ تعداد طلاقهای ثبت شده برای دختران در سنین کمتر از ۱۵ سال نیز به طور مداوم از سال ۲۰۱۰ تا کنون افزایش یافته است. دولت در پاسخ به موضوع فوق‌الذکر گفت که قانون ازدواج اجباری را منع کرده است و بنابراین تمام موارد ازدواج در کشور مورد توافق طرفین می‌باشد.

ج. آزادی مذهب

42. در بررسی دوره‌ای جهانی ایران، دولت نه توصیه در خصوص حقوق مذهبی، شامل تعهد به حمایت از آزادی عقیده و عبادت، گسترش حمایت به همه گروه‌های مذهبی، مبارزه با تحریکات نفرت مذهبی، و اصلاح تمام قوانینی که علیه گروه‌های اقلیت تبعیض قائل میشوند را پذیرفت. با این حال، هیچ نشانه‌ای از پیشبرد این توصیه‌ها مشاهده نشده است.²⁵ طبق گزارشات، در ماه ژوئن ۲۰۱۴، حداقل ۳۰۰ نفر که از مذاهب اقلیت پیروی میکنند، از جمله سه عضو فعال گروه یارسان و اعضای جنبشهای معنوی جدیدتر در زندان به سر می‌برند.²⁶

1. بهاییان

43. حداقل ۱۲۶ بهایی در اوت ۲۰۱۴ در زندان به سر می‌بردند. گزارشاتی که توسط مصاحبه شونده‌گان بهایی ارائه شده است بیانگر روند ناقص دادرسی

²³ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/68/503

²⁴ See www.ohchr.org/Documents/Issues/Women/WRGS/ForcedMarriage/NGO/JusticeForIran.pdf.

²⁵ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/HRC/14/12

²⁶ Based on information submitted to the Special Rapporteur and Unite4Iran.org (information submitted by who, Further info needed)

در محاکمات، شامل دسترسی ناکافی به مشاوره حقوقی میباشد. چندین نفر مصاحبه شونده همچنین ادعا کردند که وکلا غالباً از به عهده گرفتن وکالت آنان به دلیل ترس از اقدامات تلافی جویانه خودداری میکنند. جامعه جهانی بهائیان و رهبران کلیسای انجیلی ایران همچنین اضافه کرده اند که بسیاری از وکلایی که پرونده های حساس بهائیان یا مسیحیان را قبول کرده اند یا خود زندانی شده اند و یا از کشور گریخته اند.

44. تخریب و یا بستن اماکن مذهبی مانند گورستان ها، مراکز نیایش، و کلیساها همچنان ادامه دارد. در ماه مه ۲۰۱۴، علیرغم تقاضاهای جامعه و گروه های حقوق بشر، ماموران سپاه پاسداران جمهوری اسلامی یک گورستان بهایی را در شیراز تخریب کردند.²⁷ علاوه بر این، حداقل ۹۰۰ مقاله آنلاین به ترویج باورهای بیگانه راسی و یا معرفی پیروان آیین بهائیت به عنوان افرادی که از لحاظ سیاسی برانداز تلقی میشوند میپردازند، بین ژانویه و مه ۲۰۱۴ منتشر شدند.²⁸

45. در دسامبر سال ۲۰۱۳، یک فیلم مستند در تلویزیون دولتی ایران پخش شد که ادعا میکرد جامعه بهایی از نزدیک به دولتهای خارجی و حکومت سابق ایران متصل است. در مصاحبه های دیگر که طبق گزارشات در ماه مه ۲۰۱۴ پخش شده اند، ادعا میشود که بهائیان جاسوس هستند. مطابق گزارشات، در ژوئن ۲۰۱۴ اعلامیه های ضد بهائی که در آنها ادعا میشده که خون بهائیان بی ارزش است در شهر یزد پخش شده و طبق گزارشات دیگر، شعارهایی که با رنگ روی دیوارهای شهر یزد اسپری شده بود، خواهان مرگ بهائیت شده است.²⁹

46. دولت ادعا می کند که "سابقه منفی و تبلیغات فرقه ای" جامعه بهایی "باعث ایجاد نفرت در بخش های بزرگی از جامعه نسبت به آنها شده، اما حقوق شهروندی افرادی که فعالیتهای تبلیغی را تحریک نمیکنند مورد احترام است،" و وقایع فوق الذکر در یزد را انکار میکند.

²⁷ "Shiraz cemetery demolition continues by the Revolutionary Guards", Baha'i World News Service, 8 May 2014. Available from <http://news.bahai.org/story/994>. See also Human Rights Watch, "Iran: mounting pressure on Baha'is", 20 May 2014. Available from www.hrw.org/news/2014/05/19/iran-mounting-pressure-baha.

²⁸ According to research submitted to the Special Rapporteur by the Baha'i International Community in July 2014.

²⁹ "Threatening anti-Baha'i posters distributed in Yazd, Iran", Baha'i World News Service, 18 June 2014. Available from <http://news.bahai.org/story/1010>.

2. مسیحیان

47. حداقل ۴۹ مسیحی پروتستان در حال حاضر در بازداشت به سر می‌برند که بسیاری از آنها به دلیل فعالیت در کلیساهای غیر رسمی خانگی دستگیر شده‌اند. طبق گزارشات در آوریل ۲۰۱۴ ماموران امنیتی به یک مراسم نیایش عید پاک در یک منزل شخصی در جنوب تهران حمله بردند و حداقل شش نفر به نامهای آقای احسان صادقی، خانم نازی ایرانی، خانم مریم اسدی، آقای علی ارفع، آقای وحید صافی و آقای امین مظلومی را دستگیر کردند.³⁰ ظرف دو تا سه سال گذشته، مقامات به نحو فزاینده‌ای کلیساهایی که دارای مجوز رسمی بوده‌اند را بسته‌اند و کشیش‌های این کلیساهای را به دلیل برگزاری مراسم نیایش به زبان فارسی و آنچه ادعا میشود ارائه خدمات مذهبی به ایرانیانی که پیشینه مسلمانان دارند، دستگیر کرده‌اند. مقامات به طور منظم وبسایت‌های مسیحی را مسدود میکنند.³¹

48. نوکیشان مسیحی همچنان گزارش میدهند که گاهی اوقات در طول دوره بازداشت مورد آزار و اذیت روانی و جسمی شدید، از جمله تهدید به اعدام شده‌اند. بنا بر گزارشات، در آوریل ۲۰۱۴، ماموران اطلاعاتی یک رهبر کلیسای زندانی به نام آقای فرشید فتحی را مورد ضرب و شتم قرار دادند، به نحوی که لازم شد وی را به بیمارستان منتقل کنند.³²

3. مسلمانان صوفی یا درویش

49. حداقل نه مسلمان صوفی یا درویش در حال حاضر در بازداشت به سر می‌برند. محدودیتهای حقوق انجمن و اجتماعات مسالمت آمیز برای صوفیان از مراسم صرفاً مذهبی آنان گسترده تر است. به عنوان مثال، در ماه

³⁰ "Uncertain fate of six Christian detainees in southern Tehran", Iranian Christian News Agency, 24 May 2014. Available from www.mohabatnews.com/index.php?option=com_content&view=article&id=8673:uncertain-fate-of-six-christian-detainees-in-southern-tehran-&catid=36:iranian-christians.

³¹ Small Media, "Heretics: Iran's religious minorities", 30 May 2014. Available from <http://smallmedia.org.uk/heretics/heretics.pdf>.

³² "Pastor Farshi Fathi transferred to hospital after being beaten in prison", Iranian Christian News Agency, 21 April 2014. Available from www.mohabatnews.com/index.php?option=com_content&view=article&id=8503:pastor-farshi-fathi-transferred-to-hospital-after-being-beaten-in-prison&catid=36:iranian-christians&Itemid=279.

مارس ۲۰۱۴ نیروهای امنیتی ۳۲۶ نفر درویش گنابادی که بیرون از ساختمان قوه قضاییه در تهران تجمع کرده بودند را دستگیر کردند. طبق گزارشات، آنها نسبت به مراقبت های پزشکی ناکافی ارائه شده به سه درویش زندانی به نامهای آقای مصطفی دانشجو، آقای حمیدرضا مرادی، و آقای فرشید کریمپور، و انتقال تنبیهی دوتن دیگر از درویش زندان اوین به زندان رجایی شهر معترض بودند.³³ همچنین ظاهراً تظاهرات مسالمت آمیز ماه مه ۲۰۱۴ در حمایت از اعضای زندانی جامعه درویش گنابادی نیز توسط پلیس مورد حمله قرار گرفت

50. همچنین طبق گزارشات، تهییج افراد علیه درویش گنابادی نیز ادامه دارد. ادعا میشود که در ماه ژوئن ۲۰۱۴، رهبران مذهبی اعضاء جامعه درویش را کافر و وهابی توصیف کرده اند.

4. مسلمانان سنی

51. طبق گزارشات، حداقل ۱۵۰ مسلمان سنی مذهب در حال حاضر بخاطر سازماندهی جلسات و فعالیت های مذهبی، و یا پس از محاکماتی که اغلب گفته می شود با موازین بین المللی سازگار نیستند، در بازداشت به سر میبرند. بسیاری از این افراد به جرائم امنیتی جدی متهم شده اند.

52. به گفته منابعی که مایل هستند ناشناس باقی بمانند، ۱۵ شهروند عرب که از شیعه به اسلام سنی گرویده اند در ۲۱ فوریه سال ۲۰۱۳ هر یک به یک سال زندان محکوم شدند. بنابر گزارشات، این افراد پس از دستگیری در ۱۷ ژانویه ۲۰۱۲ به مدت ۲۱ روز در مکان نامعلومی نگهداری شدند. طبق گزارشات این افراد مورد بازجویی قرار گرفته و تهدید شدند و تشویق شدند که به دنبال مشاوره حقوقی نباشند. این منابع مدعی هستند که فعالیتهای متهمان شامل سازماندهی نماز گروهی خصوصی، خواندن قرآن و فقه اسلامی در خانه های خود، و انجام کارهای خیریه صرفاً مذهبی بوده است. طبق گزارشات، این افراد به تبلیغ علیه نظام از طریق ترویج وهابیت و سلفی گری، برگزاری نماز گروهی، تردید در مذهب رسمی کشور، تولید و توزیع کتاب های منحرف، برقراری ارتباط با عناصر سلفی-تکفیری (گروه های که دیگران را به ارتداد متهم می کنند)، و شرکت در دوره های مذهبی عناصر سلفی-تکفیری متهم شده اند. هر یک از آنها در شعبه دوم دادگاه انقلاب اهواز به یک سال حبس تعزیری محکوم شدند و در آوریل ۲۰۱۴ برای اجرای حکم زندان خود احضار شدند.

³³ International Campaign for Human Rights in Iran, "Protesting Dervishes beaten and detained", 11 March 2014. Available from www.iranhumanrights.org/2014/03/dervishes-beaten-detained/

53. گزارش شده است که خانواده‌های چهار فعال عربی که در سال جاری اعدام شدند از انجام مراسم تدفین مناسب و از انجام مراسم عزاداری برای عزیزان خود بر اساس باورهای دینی خویش و مطابق با حقوق محفوظ بین‌المللی خود، منع شده‌اند.³⁴ یک خانواده دیگر از اخطار و آزار و اذیت توسط مقامات دولتی در زمانی که آنها می‌خواستند مطابق با اصول دینی و اسلامی شیعه اقدام به سوگواری برای مرگ آقای ستار بهشتی، که در سال ۲۰۱۲ در زندان تحت شرایط مرموزی درگذشت بنمایند، گزارش داد.³⁵

۱۱۱. حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی

54. دولت ایران به طور کلی هفت توصیه مربوط به حقوق اقتصادی و اجتماعی، و ۱۳ توصیه دیگر مربوط به حقوق آموزش و بهداشت را طی بررسی دوره‌ای جهانی سال ۲۰۱۰ را قبول کرد.³⁶ کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (CESCR) همچنین در بررسی سال ۲۰۱۳ خود قوانین و اعمال تبعیض آمیزی که بر اساس مذهب بنا شده اند، و تبعیض قومیتی که از طریق مذهب بوجود آمده است را به عنوان یک مانع اصلی برای تحقق حقوق اقتصادی و اجتماعی در کشور شناسایی کرد. این کمیته توصیه کرد که دولت ایران گام‌هایی برای حصول اطمینان از این که افرادی که دارای اعتقاداتی غیر از ادیان به رسمیت شناخته شده توسط دولت هستند بتوانند به طور کامل از تمام جنبه‌های حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بدون هیچ تبعیضی لذت ببرند بردارد.³⁷

الف: حق تحصیل

۱. زنان

³⁴ Interviews with family members of three of the four prisoners submitted to the Special Rapporteur, March/June 2014. See also International Campaign for Human Rights in Iran, "Two Iranian-Arabs executed in secret", 16 June 2014. Available from www.iranhumanrights.org/2014/06/executions-iranian-arabs/. See also Human Rights and Democracy for Iran, "Memorial: Hadi Rashedi". Available from <http://iranrights.org/memorial/story/71726/hadi-rashedi>.

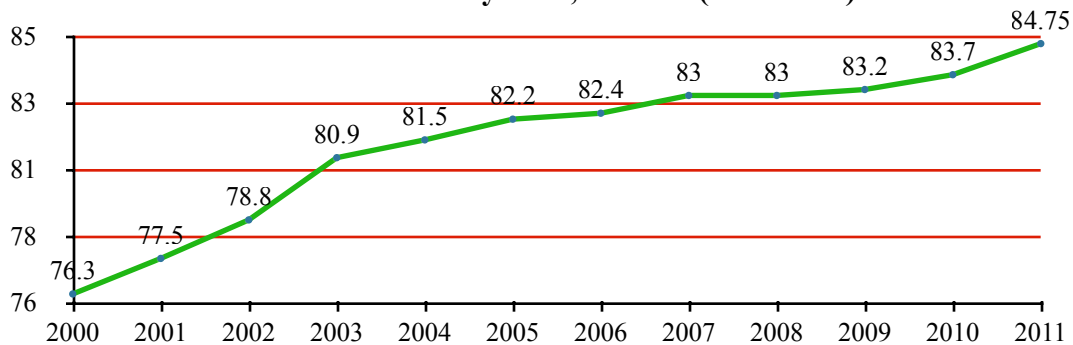
³⁵ Amnesty International, "Iran: mother of dead blogger attacked while mourning son at his graveside", 14 June 2012. Available from www.amnesty.org.uk/press-releases/iran-mother-dead-blogger-attacked-while-mourning-son-his-graveside.

³⁶ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/HRC/14/12

³⁷ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=E/C.12/IRN/CO/2

55. جمهوری اسلامی ایران همچنان در زمینه سوادآموزی زنان پیشرفت می‌کند.³⁸ معه‌ذا، پس از به اجرا گذاشتن سیاست‌های سهمیه‌بندی جنسیتی از سال ۲۰۱۲، درصد دانشجویان ورودی دختر به دانشگاه‌ها از ۶۲٪ در سال ۲۰۰۷-۲۰۰۸ به تنها ۴۸.۲٪ در سال ۲۰۱۲-۲۰۱۳ کاهش یافته است. سیاست‌های سهمیه‌بندی جنسیتی همچنین باعث شد که بین سال‌های ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ در زمینه‌های خاصی از تحصیل در دانشگاه‌های سراسر کشور مردان بیش از زنان پذیرفته شوند.³⁹ اگرچه وزیر علوم مدعی است که سهمیه‌بندی جنسیتی در سال ۲۰۱۴-۲۰۱۵ اجراء نخواهد شد، اما وزیر بهداشت اعلام کرده است که دانشگاه‌های پزشکی سیاست‌های سهمیه‌بندی جنسیتی را در دانشکده‌های پزشکی در سال ۲۰۱۴-۲۰۱۵ اجرا خواهند کرد.

National Literacy Rate, Percent (2000-2011)

2. اقلیت‌های قومی (اتنیکی)

56. تأثیر حقوق زبان مادری ناکافی در آموزش و پرورش پیش از این گزارش شده است.⁴⁰ بیانیه‌های اخیر مقامات دولتی در مورد برنامه اجراء ماده ۱۵ قانون اساسی ایران و طرح‌های پیشنهادی در طرح توسعه پنج ساله برای توسعه آموزش زبان در مدارس دلگرم‌کننده است، اما هنوز اجرایی نشده است. به همین ترتیب، یک نماینده مجلس ابراز نگرانی کرده است که برای اجراء این ماده بودجه کافی فراهم نشده است.

³⁸ See www.amar.org.ir/Default.aspx?tabid=493.

³⁹ It was reported that 14 majors at universities throughout Iran did not accept women following the 2013-2014 national entrance examination.

⁴⁰ http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/67/369

3. اقلیتهای مذهبی

57. مقررات جاری در دانشگاهها همچنان تنها برای مسلمانان یا اعضاء اقلیتهای مذهبی به رسمیت شناخته شده (مسیحی، کلیمی، و زرتشتی) پذیرش صادر میکند، که باعث شده در حدود سال ۱۰۰۰ دانشجوی بهایی نتوانند پذیرش ورود به دانشگاهها را اخذ کنند.⁴¹ آقای محمد اولیایی فرد، وکیل برجسته ای که وکالت گروهی از دانشجویان بهایی را در یک پرونده شکایت به عهده داشت، رای دیوان عالی عدالت اداری را تشریح کرده و توضیح داد که مقررات آموزشی کشور که توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی صادر میشوند، بهاییان را از ثبت نام باز میدارد. بهاییانی که طی فرآیند پذیرش شناسایی نمیشوند، غالباً پس از اینکه دین آنها کشف میشود اخراج میشوند. بین سالهای ۲۰۱۱ و ۲۰۱۳، حداقل ۲۴ بهایی به همین دلیل از دانشگاهها اخراج شدند.

58. بیش از ۱۲ بهایی که اخیراً کشور را ترک کرده اند، گزارش دادند که به دلیل مذهبشان یا در دانشگاه پذیرفته نشدند و یا اینکه پیش از فارغالتحصیل شدن از دانشگاه اخراج شدند. چندین دانشجوی بهایی، یا پدر و مادرانشان، همچنین گزارش دادند که مقامات آموزشی به دلیل مذهب آنها، به آنان یا فرزندان آنها اجازه ثبت نام در مدارس متوسطه تخصصی، دبیرستانها، و مدارس تیزهوشان را نداده اند.

59. تنها توصیه مربوط به آموزش و پرورش که توسط کشور مورد قبول قرار نگرفت توصیه ای بود که بر مبنای آن دولت تشویق میشد تا فوراً به همه مدارس دستور دهد تا به آزادی مذهب و ایمان احترام بگذارند و گامهای ویژه ای را برای تنبیه هر معلم یا متولی مدرسه ای که دانش آموزان بهایی را اراجاب میکند بردارد.⁴² گزارشات مختلف اشاره کرده اند که آموزگاران و مدیران مدارس ابتدایی و دوره راهنمایی به آزار و اذیت دانش آموزان بهایی ادامه میدهند و یا در کلاسهای درس به باورهای دینی آنها حمله میکنند. افراد گزارش دادند که آموزگاران غالباً به باورهای دینی و سایر اعضاء این مذهب به عنوان افرادی که در امور جنسی بی قید هستند، نجس، غیر اخلاقی، بخشی از یک توطئه خارجی، و یا ملحد اشاره میکنند. ادعا شده است که بعضی از دانش آموزان که از خود یا از باورهای دینی خود دفاع کردند اخراج شده اند. نوکیشان مسیحی و یارسان

⁴¹ "Iranian Baha'is face continuing discrimination in higher education", Baha'i World News Service, 28 February 2007. Available from <http://news.bahai.org/story/507>.

⁴² http://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/HRC/14/12

ها هم گزارش داده اند که پس از این که مقامات دانشگاه از مذهب آنها با خبر شدند آنها را اخراج کرده اند.⁴³

60. در پاسخ خود، دولت ایران توضیح داده است که تا زمانی که بهایان در آنچه دولت ایران "فعالیت‌های تبلیغی" میخواند شرکت نکنند، آنها دارای حقوق کامل شهروندی، شامل تحصیل دانشگاهی هستند.

ب. حق اشتغال

61. مقامات حداقل ۲۷ فعال حقوق کارگری را زندان کرده اند، که چند نفر از آنان، از جمله آقایان شاهرخ زمانی، رضا شهابی، محمد جراحی، حسن طفاح، رسول بداغی، کریم معروف عزیز، ارژنگ داوودی، و ماشاءالله حائری طبق گزارشات به رسیدگی فوری پزشکی نیاز دارند. آقای زمانی که یک فعال سندیکایی و عضو کمیته پیگیری ایجاد تشکل های کارگری و یکی از بنیانگذاران اتحادیه کارگران نقاش و تزئینات ساختمان است، در ژوئن ۲۰۱۱ دستگیر شد. او به یازده سال زندان به اتهام "اقدام علیه امنیت ملی از طریق تاسیس و یا عضویت در گروه‌های مخالف نظام" و "تبلیغ علیه نظام" محکوم شد و در نوامبر ۲۰۱۱، یک دادگاه تجدید نظر حکم وی را تایید کرد. گزارش شده است که آقای زمانی به عنوان تنبیه برای فعالیت‌های کارگری خود در تاریخ ۱۱ مارس ۲۰۱۴ به زندان قزلحصار منتقل شد. آقای زمانی سپس برای اعتراض به شرایط زندان و بدرفتاری با زندانیان به اعتصاب غذا دست زد و خواستار انتقال به زندان رجایی شهر شد.

1. دستمزد کافی

62. ماده ۴۱ قانون کار مصوب سال ۱۹۹۰، دستور تنظیم سالانه حداقل دستمزد ملی مطابق با نرخ تورم و هزینه زندگی برای یک خانواده چهار نفره را صادر کرده است. دولت ایران در ماه مارس سال ۲۰۱۴ افزایش حداقل دستمزد را به میزان ۲۵ درصد تصویب کرد. با این حال، نگرانی‌هایی از طرف فعالان حقوق کارگری از اینکه افزایش دستمزد نتوانسته با نرخ تورم سالانه کشور که در حدود ۳۵ درصد است مطابقت کند بیان شده است. در حدود ۴۰۰۰۰ کارگر نامه‌ای را خطاب به وزیر کار امضا کردند و خواستار افزایش دستمزد مناسب شدند، که در نهایت به نوعی

⁴³ According to interviews conducted and submitted to the Special Rapporteur (June 2014).

تظاهرات سراسری در مراسم روز جهانی کارگر منجر شد. 44 دولت ایران در پاسخ خود اشاره کرده است که افزایش ۲۵ درصدی شامل افزایش مزایای جانبی که به تازگی برای خانواده‌های مشغول تصویب شده است نیست.

2. شرایط کاری سالم و امن

63. در آوریل سال ۲۰۱۴، معاون وزیر کار در امور بین الملل گزارش داد که آمار حوادث مرگبار در محل کار همچنان بالا و رو به افزایش است. وی همچنین گزارش داد که ظرف ۱۰ ماه گذشته، ۱۵۱۷ کارگر در حوادث مربوط به کار جان خود را از دست داده اند که بیانگر افزایش ۱۴ درصدی نسبت به سال قبل بود. گزارش وی متذکر میشد که بیش از ۴۷ درصد حوادث مربوط به کار در سایت های ساختمانی صورت میپذیرد که نسبت به پنج سال پیش از آن رشد پنج درصدی داشته است و آمار و ارقامی که قبلا در سال ۲۰۱۲ توسط پزشکی قانونی منتشر شده بود و نشان میداد که سقوط از نقاط مرتفع و اصابت اجسام سخت و تیز به بدن، باعث اکثریت مرگهای ناشی از حوادث محل کار بودند تاکید میکرد. همچنین تخمین زده میشود که ۱۳ میلیون نفر فاقد بیمه حوادث ناشی از کار برای حوادث در حین کار هستند. در پاسخ خود دولت بیان داشت که تمام اطلاعات مربوط به محیط کار باید از سوی معاونت روابط بین المللی وزارت کار ارائه شوند.

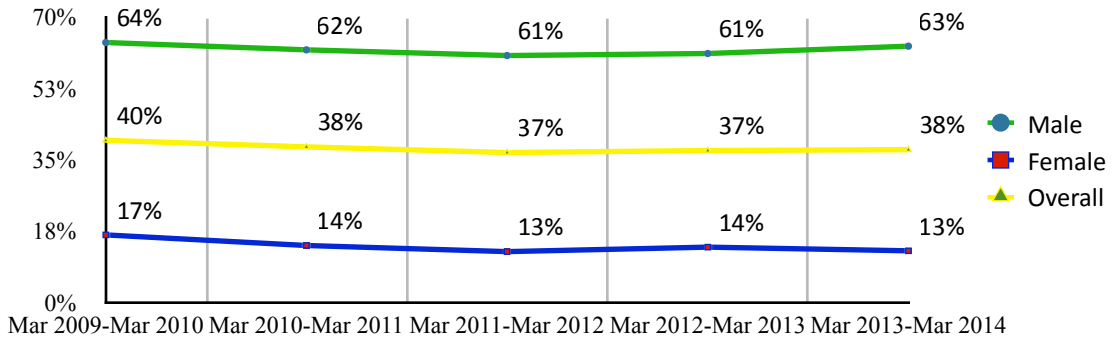
3. مشارکت زن و مرد و نابرابری های درآمد

64. هیچگونه نشانه واقعی از بهبود مشارکت زنان در نیروی کار مشاهده نشده است جمهوری اسلامی ایران هنوز یکی از پایین ترین نرخ های حضور زنان در بازار کار در سطح جهانی را داراست. 45 زنان تنها ۱۶٪ از مجموع نیروی کار در کشور را تشکیل می دهند

44 International Campaign for Human Rights in Iran, "Labor activists remain in prison for May Day gathering", 7 May 2014. Available from www.iranhumanrights.org/2014/05/labor-day/.

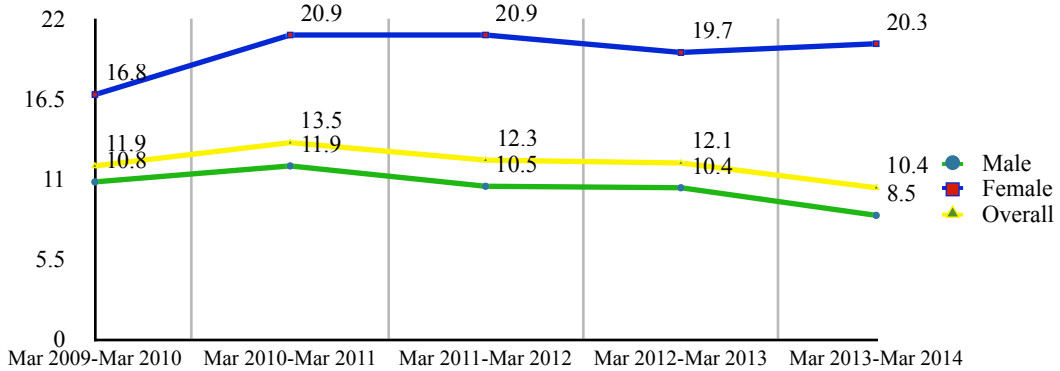
45 World Economic Forum, The Global Gender Gap Report 2013 (Geneva, 2013). Available from www3.weforum.org/docs/WEF_GenderGap_Report_2013.pdf. The Islamic Republic of Iran ranks 130 of 136 countries assessed.

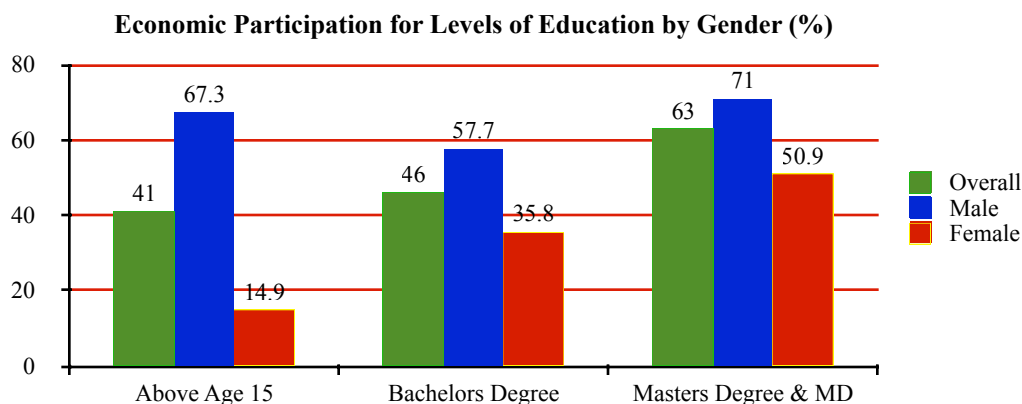
Labor Market Participation

65. مرکز آمار جمهوری اسلامی ایران گزارش داد که نرخ ۲۰.۸ درصدی بیکاری زنان در کشور در سال ۲۰۱۳-۲۰۱۴ به صورت قابل توجهی بالاتر از نرخ بیکاری ۸.۵ درصدی مردان در همان رده سنی است و افزایش نرخ بیکاری زنان ظرف چهار سال گذشته به گسترش ۹۷ درصدی این شکاف کمک کرده است. شکافهای بیکاری بین مردان و زنان در میان افرادی که سطوح بالاتری از تحصیلات دارند عمیق تر است که باعث شده احتمال بیکاری زنان با مدارک کارشناسی سه برابر مردان هم سطح خود باشد. دولت ادعا میکند که ظرف سالهای ذکر شده، به دلیل رشد اقتصادی سطح بیکاری هم برای مردان و هم برای زنان کاهش یافته است و اینطور ابراز میکند که این نتیجه گیری نمایانگر عدم تبعیض علیه زنان است. در میزان مشارکت زنان و مردان در بازار کار اختلاف نگران کننده ای وجود دارد.

Percentage Unemployment by Gender (2009-2014)

66. همچنین به نظر میرسد که زنان برخی از گروه‌های اقلیت قومی (اتنیکی) نیز درگیر نرخهای بالاتری از بیکاری هستند. در استانهای کرمانشاه و لرستان، که ساکنان آنها عمدتاً ایرانیان کرد و لر تبار هستند، نرخ بیکاری به ترتیب ۲۴.۲٪ و ۲۷.۲٪ بود.

67. نرخ مشارکت زنان در مشاغل درآمدزا پایین است و برآورد میشود که زنان ایرانی کمترین نرخ میانگین درآمد را در منطقه آسیا و اقیانوس آرام را داشته باشند. مردان درآمدی معادل ۴.۸ برابر زنان دارند که باعث میشود شکاف درآمد بین زنان و مردان ایرانی یکی از بالاترین در جهان باشد.

68. دولت فعلی از ۱۱ پست معاونت ریاست جمهوری ۳ پست معاونت های حقوقی، زنان، و محیط زیست را به زنان اعطا کرده است. همچنین برخی از مشاغل عالیرتبه استان سیستان و بلوچستان، شامل دو فرماندار شهرها و سمت معاون توسعه مدیریت و منابع انسانی استاندار سیستان و بلوچستان اکنون به زنان محول شده است. معهذاً حضور زنان در سمت های ارشد تصمیم گیری کم است.

69. هیچ زن وزیری در کابینه فعلی حضور ندارد. روی هم رفته، تنها ۱۷٪ مشاغل طبقه بندی شده به عنوان قانونگذار، مقامات عالیرتبه، و مدیر را در دست دارند. تنها ۳٪ از کرسی های نمایندگی مجلس و تنها ۹.۷٪ از کرسی های عضویت در شوراهای شهر تهران توسط زنان اشغال شده اند. هیچ زنی تا کنون به عضویت شورای نگهبان یا شورای تشخیص مصلحت نظام در نیامده و تنها یک زن تا کنون عنوان وزیر داشته است. علاوه بر این، با وجود بیانیه دولت در پنجاه و هفتمین جلسه کمیسیون وضعیت زنان در تاریخ ۵ مارس ۲۰۱۳، ۴۶ به نظر میرسد زنان تنها مجاز به

⁴⁶ See <http://www.un.org/womenwatch/daw/csw/csw57/generaldiscussion/memberstates/iran.pdf>.

خدمت به عنوان قضات مشاور هستند و تنها میتوانند نقطه نظرات مشورتی خود را در دادگاه های خانواده اعلام کنند.

70. پیشنهادی طرح جامع جمعیت و تعالی خانواده که در حال حاضر در مجلس است، مشارکت زنان در نیروی کار را بیشتر تضعیف خواهد کرد. این پیشنهادی یک سلسله مراتب از شیوه های استخدامی توسط هر دو نهادهای دولتی و خصوصی را معرفی میکند که اعلام مینماید در کلیه بخشهای دولتی و غیر دولتی، استخدام به ترتیب زیر انجام خواهد شد: مردان بچه دار، مردان متاهل بدون بچه، و زنان بچه دار. به نظر میرسد پیشنهادی زنان مجرد را از فرآیند انتخاب حذف میکند. این پیشنهادی همچنین استخدام افراد مجرد در پستهای اعضای هیاتهای علمی در آموزش عالی، موسسات تحقیقاتی و پستهای آموزشی در سطوح مختلف را وقتی که متقاضیان واجد شرایط مزدوج حضور دارند ممنوع کرده است.

الف. اقلیتهای مذهبی و قومی (اتنیکی)

71. کمیته حذف تبعیض نژادی (CERD) در مشاهدات پایانی خود در سال ۲۰۱۰ در مورد گزارشهای کاربرد معیار گزینش، که روش انتخابی است که از متقاضیان کا در مقامات دولتی و کارمندان میخواهد تا التزام خود نسبت به جمهوری اسلامی ایران و مذهب حکومتی را نشان دهند، ابراز نگرانی کرد که این معیار گزینش ممکن است فرصتهای شغلی و مشارکت سیاسی افرادی که اعضای جوامع عرب، آذربایجانی، بلوچی، کلیمی، ارمنی، و کردی هستند را محدود کند.⁴⁷

72. علاوه بر این، افرادی که در جستجوی کار در یک زمینه فنی یا حرفهای هستند نیازمند گرفتن مجوز از اصناف یا انجمنهای صنفی تحت نظارت وزارت اطلاعات یا وزارتخانههای مرتبط هستند. پروانه های کسب ممکن است از تشکیلات دولتی محلی و از اداره اماکن، که یک سازمان امنیتی است اخذ شوند. فرمهای تقاضای مجوز غالباً از متقاضیان میخواهند تا مذهب خویش را مشخص نمایند و گزارشات نشان میدهند که مقاماتی که مسئول صدور مجوز هستند مرتباً از صدور مجوز برای کسانی که به ادیان غیر رسمی تعلق دارند خودداری میکنند.

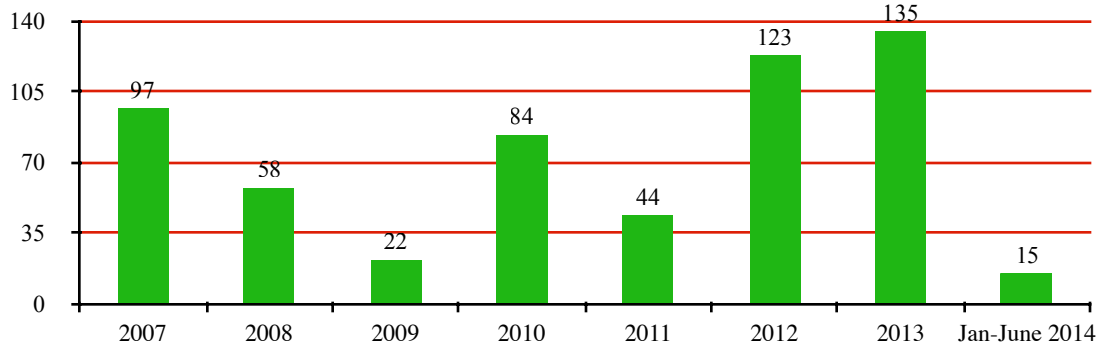
73. طبق گزارشات در سال های اخیر مقامات در بسته شدن سیستماتیک کسب و کار بهائیان، از جمله بسیاری از مشاغل که سابقاً مجوزهای مربوطه را دریافت کرده بودند نقش داشته اند. منابع حداقل ۵۷۸ مورد را ثبت کرده اند

⁴⁷ CERD/C/IRN/CO/18-19, para. 16.

که حق کار بهاییان مورد احجاف قرار گرفته است و در چند مورد بین سالهای ۲۰۰۷ و ژوئن ۲۰۱۴ نیز این حق توسط کسب و کارهای خصوصی مورد احجاف قرار گرفته است.

74. این موارد شامل حداقل ۲۹۱ کسب و کار است که یا ضبط شده و یا بسته شده‌اند، ۴۱ مورد که در آن یک تقاضا برای مجوز کسب و کار رد شد و یا مجوز مربوطه تمدید نشد، و ۴۹ مورد که در آن بهائیان یا به دلیل ایمان خود اخراج شدند و یا کارفرمایان آنان توسط مقامات تحت فشار قرار گرفتند تا آنها را اخراج کنند. جامعه بهائیان همچنین در مورد موارد متعددی از آتش سوزی‌های عمدی که به نظر می‌رسد با هدف ارعاب صاحبان کسب و کار بهائی و یا کارمندان آنها صورت گرفته گزارش داده است. دولت تاکید می‌کند که اطلاعات فوق مستند نشده و نادرست است.

Recorded Violations of the Right to Work of Baha'is, Per Year (2007-2014)

75. اقلیت‌های مذهبی به رسمیت شناخته شده هم از نقض حق کار خویش مصون نیستند. بنا به گزارشات، از سال ۲۰۰۵ حداقل ۳۷ تن از درویش گنابادی از کار اخراج شده‌اند، یا موفق به اخذ مشاغل دولتی نشده‌اند، یا تقاضای آنان برای اخذ مجوزهای حرفه‌ای به دلیل تعلقات مذهبی آنان رد شده است. در یک مورد، مقامات آقای علی معظمی‌فرد را به دلیل برگزاری تجمعات مذهبی در منزلش از شغلی که در کمیته امداد امام خمینی در استان سمنان داشت اخراج کردند.

76. گروه‌های حقوق بشری همچنین گزارش داده‌اند که نوکیشان مسیحی که توسط نام‌های خانوادگی مسلمان‌شان شناسایی شده‌اند، از دریافت مجوزها محروم شده‌اند و یا پس از تغییر مذهب یا پس از صحبت کردن در

خصوص مسیحیت با همکارانشان از مشاغل خود اخراج شده‌اند.⁴⁸ یک نوکیش مسیحی گزارش داده است که پس از اینکه یک بار برای فعالیتهای کلیسای خانگی دستگیر شد، قادر به تمدید پروانه کسب خویش نبوده است.

77. پس از ساخت و ساز یک دیوار امنیتی در منطقه سیستان و بلوچستان، که گزارش شده برای جلوگیری از ورود و خروج قاچاقچیان، اتباع خارجی، و مواد مخدر برپا شده است تنها یکی از پنج بازارچه مرزی در منطقه سیستان و بلوچستان که سابقاً همگی فعال بودند اینک فعال است. طبق گزارشات مقامات محلی تلاش کرده‌اند تا با برداشتن بعضی از موانع فرصت‌های شغلی جدید ایجاد کنند که تا حدودی فعالیتهای تجاری را از نو برقرار کرده است. علاوه بر این، در حدود هفتاد تا هشتاد هزار نفر که اشتغال آنها وابسته به تالاب هامون است در حال حاضر به علت خشکسالی شدید با بیکاری مواجهند.

پ. حق پیوستن به اتحادیه‌های کارگری

78. ماده ۲۶ قانون اساسی اجازه تاسیس انجمنهای صنفی، به شرط اینکه ناقض اصول وحدت ملی، موازین اسلامی، و "اساس" جمهوری اسلامی نباشند را داده است. قانون کار مصوب سال ۱۹۹۰ تنها اجازه تشکیل انجمنهای صنفی اسلامی را با تایید وزارت کار و امور اجتماعی میدهد.⁴⁹

79. وابستگی اصناف اسلامی به تصویب دولت برای شکل‌گیری آنها به احتمال زیاد استقلال اتحادیه‌ها را تضعیف میکند، که این امر با حق آزادی انجمن‌ها، مصرح در میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی (ICCPR) در تضاد است. علاوه بر این، گزارشات نشان می‌دهند که بسیاری از اصناف مستقل نیستند و اغلب با شاخه‌های امنیتی دولت در ثبت نام و فرآیندهای گزینش همکاری می‌کنند. ایجاد محدودیت در حقوق کارگران نسبت به سازماندهی اصناف همچنین فرصتهای رسیدگی به ایمنی محل کار و مسائل مربوط به دستمزد عادلانه را به حداقل میرساند.

80. دولت در پاسخ خویش اشاره کرده است که تعداد اتحادیه‌های کارگری استانی و اتحادیه‌های کارگری محلی افزایش یافته است و همچنین اشاره کرده است که بین سال‌های ۲۰۰۹ و ۲۰۱۳، ۱۱۵ مجوز برای اصناف

⁴⁸ International Campaign for Human Rights in Iran, "The Cost of Faith" (2013), available at http://www.iranhumanrights.org/wp-content/uploads/Christians_report_Final_for-web.pdf.

⁴⁹ Mostafa Seraji and Kamal Halili Hassan, "Freedom of association for trade union purposes in Iran and the ILO standards: a legal analysis (part 1)", *International Business Management*, vol. 6, No. 1 (2012).

جدید و ۲۸۰ مجوز تمدید دیگر صادر شده است. در نهایت، دولت مجوز برنامه توسعه پنج‌برای اعتراضات کارگری را برجسته ساخته و متذکر شده است که سالانه صدها اعتراض کارگری بدون مجوز توسط کارگران برگزار میشود. به گفته دولت ایران، فعالان کارگری فوق‌الذکر "به اتهام جرایم علیه امنیت ملی و یا به دلیل مبارزات علیه جمهوری اسلامی ایران" دستگیر شده‌اند.

ت. حق سلامتی و مسایل مربوط به آن

۱. محیط زیست

81. طرح توسعه پنج ساله خواستار مدیریت اکوسیستم حساس کشور، به ویژه دریاچه ارومیه میشود و اقداماتی را برای مدیریت و کاهش سطح گازهای گلخانه‌ای و آلودگی هوا منطبق بر استانداردهای بین‌المللی پیشنهاد می‌کند. گامهای مثبتی برای شناسایی راه‌حلی برای خشک شدن دریاچه ارومیه و تالاب هامون در استان سیستان و بلوچستان، و برای حل مسئله انتشار گازهای گلخانه‌ای و آلودگی هوا برداشته شده است.

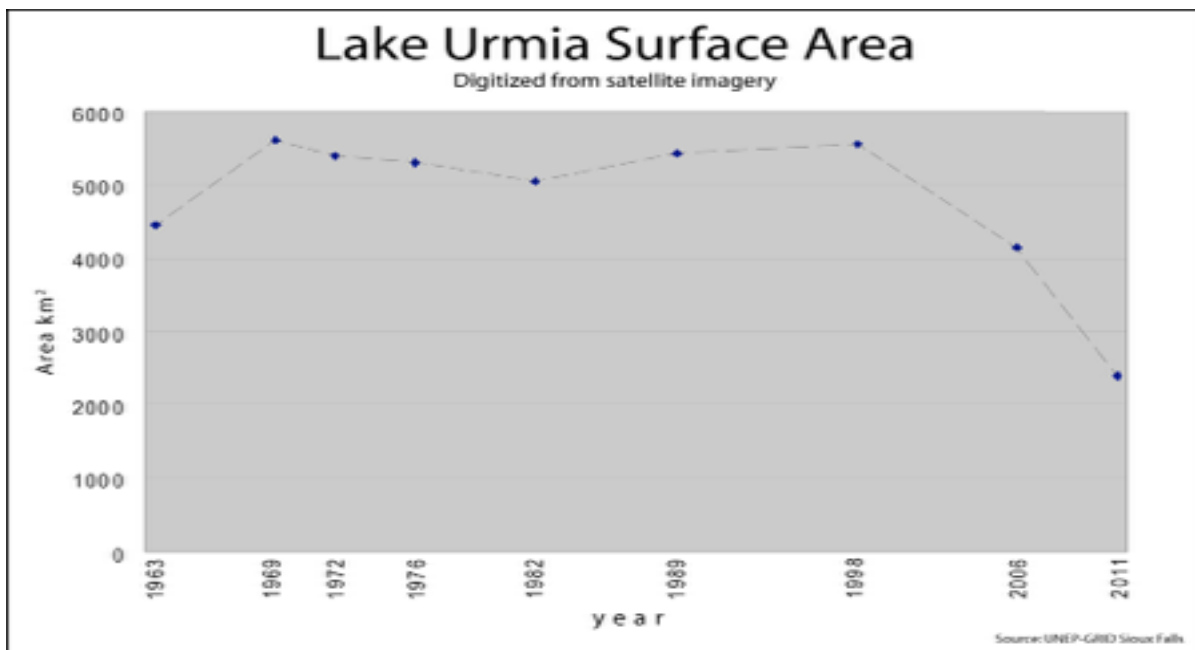
82. برای مثال، در مارس ۲۰۱۴، دعوت مشترکی برای یک میزگرد بین‌المللی توسط سازمان حفاظت محیط زیست و برنامه توسعه سازمان ملل (UNDP) به عمل آمد. میزگرد پیامدهای "جدی اجتماعی، اقتصادی، و بهداشتی" پدیده‌های اکوسیستم و ساکنان آن، از جمله تعدادی از گونه‌های موجودات مورد تهدید در سراسر جهان را بررسی کرد.

83. گزارش مشترک این میزگرد تعهد دولت به نجات دریاچه ارومیه را به رسمیت شناخت اما همچنین گفت که "اقدام واقعی به‌کندی پیش میرود."⁵⁰ در تاریخ ۲۰ آوریل ۲۰۱۴، مقامات گزارش دادند که ۹۳ درصد از دریاچه ارومیه خشک شده و سطوح شوری آن دو برابر استاندارد شده‌است و در نتیجه باعث افزایش ابتلا به سرطان و بیماری‌های تنفسی شده‌است. مقامات محلی گفته‌اند که اگر اقدامات لازم تا اکتبر ۲۰۱۴ انجام نشود، بخش جنوبی دریاچه ناپدید می‌شود که می‌تواند به مهاجرت اجباری جمعیتی در حدود پنج میلیون نفر از این منطقه منتهی شود.

84. به گفته هماهنگ‌کننده مقیم سازمان ملل متحد در جمهوری اسلامی ایران، در مجموع ششصد هزار نفر از مناطق اطراف دریاچه و تالاب مهاجرت

⁵⁰ See www.ir.undp.org/content/dam/iran/docs/Publications/E%26SD/WIRT%20Conclusions%20and%20Recommendations.pdf.

کرده اند و افرادی که در منطقه باقی مانده‌اند طبق گزارشات در شرایط فقر فزاینده زندگی می‌کنند. تناوب طوفانهای شن و گردوغبار از ۱۲۰ روز در سال به ۲۲۰ روز در سال افزایش یافته و تقریباً دوبرابر شده است. خشک شدن هامون به افزایش موارد بیماری سل در شهر زابل منجر شده، و خشک شدن دریاچه ارومیه نیز تأثیر عمده‌ای بر اوضاع اجتماعی و اقتصادی ساکنانی گذاشته که به آب آن، بخصوص برای کشاورزی، وابسته هستند.

85. به عنوان راه حلی دیگر، در ژانویه ۲۰۱۴، مقامات گزارش دادند که شورای عالی آب شاخه‌هایی از رود کارون را تنها برای آب آشامیدنی تعیین کرده است و اعلام شد که در راستای احیای رود کارون، کلیه پروژه‌های روی رودخانه کارون در استان خوزستان تعلیق میشوند.

86. بر اساس یک بررسی که توسط سازمان بهداشت جهانی انجام شده، ایران در جایگاه هشتم جهان در آلودگی هوا در فضای باز شهری قرار دارد. ایران دارای چهار شهر از ده شهر با بالاترین سطح آلودگی هوا در جهان است که کشور را در رتبه هشتم آلودگی هوا در سطح جهانی قرار میدهد. شهر اهواز در استان خوزستان آلوده‌ترین شهر جهان رتبه بندی شده است. سه شهر دیگر ایران که نام آنها هم در لیست شهرهای آلوده آمده است سنج، کرمانشاه، و یاسوج میباشند.⁵¹ یک عضو کمیسیون محیط

⁵¹ World Health Organization, "7 million deaths annually linked to air pollution". Available from www.who.int/phe/health_topics/outdoorair/databases/en/index.html.

زیست مجلس شورای اسلامی گزارش داده است که هر سال در شهر تهران بیش از ۴۰۰۰ نفر جان خود را به علت آلودگی هوا از دست می دهند.

87. گزارش شده که دولت یک برنامه اجرایی برای کاهش آلودگی هوا تصویب کرده و در حال تهیه پیشنویس یک لایحه هوای پاک است. مقامات اعلام کرده اند که هدف آنها خاتمه دادن به تولید بنزین نسبتاً آلوده‌ای است که گفته میشود سرطان‌زاست. بخشی از دلایل تولید این محصول محدودیتهای وارداتی است که در اثر تحریمهای بین المللی بوجود آمده‌اند. مقامات امیدوارند که بتوانند این محصول را با بنزین وارداتی با کیفیت بالاتر جایگزین کنند. مقامات اعلام کرده اند که از تاریخ ۲۳ اوت ۲۰۱۴، کلیه خودروهای تولیدی جدید با استاندارد یورو ۴ تولید خواهند شد که در مقایسه با خودروهایی که با استاندارد یورو ۲ تولید میشدند، بنزین کمتری میسوزانند. این اقدام باعث کاهش تولید سولفور و بنزن، که گفته میشود مهمترین عناصر آلودگی هوا که تنفس آنها به مرگ و بیماریهای غیرقابل علاج ختم میشود، خواهد شد. همچنین در آوریل ۲۰۱۴، دولت لایحه ای را تصویب کرد که بر اساس آن وزارت بهداشت کلیه اطلاعات و داده‌های مربوط به تاثیر آلودگی هوا روی مرگ و میر و بیماری ها را بررسی میکند و در ماه مارس ۲۰۱۵ گزارشی در این خصوص ارائه میکند.

ب. بهداشت باروری

88. طبق اظهار نظر عمومی شماره ۱۴ میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، آمادگی برای کاهش نرخ تولد نوزاد مرده، مرگ و میر نوزادان، و رشد سالم کودکان نیاز به اقداماتی دارد که سلامتی مادر و فرزند و خدمات بهداشت باروری، شامل دسترسی به تنظیم خانواده، مراقبت قبل و بعد از زایمان، خدمات اورژانس زنان و دسترسی به اطلاعات و منابع لازم برای استفاده از این اطلاعات را بهبودی بخشد.

89. طرح افزایش نرخ باروری و جلوگیری از کاهش رشد جمعیت که در حال حاضر در مجلس تحت بررسی است، توانایی کشور برای دستیابی به توصیه های مرتبط که در بررسی دوره‌ای جهانی پذیرفته شده است را به چالش میکشد. ماده یک پیشنویس این لایحه کلیه اعمال سقط جنین یا عقیم سازی (مثل وازکتومی و توبکتومی—به استثناء مواردی که سلامتی مادر و جنین در خطر باشد) و تبلیغ برای کاهش زایمان را ممنوع میکند. افرادی که دست به چنین فعالیتهایی بزنند مطابق قانون مجازات اسلامی

تحت پیگرد قانونی قرار میگیرند، و به مدت دو تا پنج سال به زندان خواهند رفت.

IV. تحریم‌های اقتصادی و تاثیر آنها

90. گزارشات همچنان نشان می‌دهد که بخش پزشکی و به میزانی کمتر، بخش مواد غذایی کشور به دلیل جو کلی موجود بواسطه تحریم‌های اقتصادی علیه کشور مشکلات در راستای واردات و پرداخت پول برای کالا دارند. ظاهراً برخی از شرکت‌ها وجوه پرداختی‌شان توسط مقامات مسئول غربی مسدود شده است.

91. آمار دولتی نشان می‌دهد که ایران از اواسط سال ۲۰۱۲ تا سپتامبر سال ۲۰۱۳ در هر ماه با کمبود ۷۸ تا ۱۷۲ قلم دارو (هم تولید داخلی و هم وارداتی) مواجه بوده است. گفته می‌شود که این موضوع تا حدی ناشی از دشواریهای تسهیلات پرداخت برای واردات بوده است. یک مقام وزارت بهداشت اعلام کرد که حدود ۱۵۰ میلیون یورو دارو که خرید آن برنامه‌ریزی شده بود به علت عدم شناسایی یک کانال مالی برای پرداخت وجه در اتحادیه اروپا متوقف شد. همچنین گفته می‌شود که تحریم‌ها منجر به هجوم داروهای زیر استاندارد و یا تقلبی به درون کشور شده است.⁵²

92. بنا به گزارشات، برخی از کمبودهای پزشکی و تاخیرات به دلیل سوء مدیریت دولت بوده است.⁵³ گزارش شده است که در سپتامبر ۲۰۱۳، آقای حسن قاضی‌زاده هاشمی، وزیر بهداشت، از این امرشاکی بوده که دولت سابق دو میلیارد دلار آمریکا ارز دولتی اختصاص داده شده برای بخش بهداشت را به یک پروژه مسکونی اختصاص داده است.⁵⁴ او همچنین اظهار داشته که افزایش هزینه‌های پزشکی تا حدی به دلیل سوء مدیریت دولت بوده است، اما ادعا کرده است که تحریم‌ها همچنین واردات

⁵² Seyed Hosseini, "Impact of sanctions on procurement of medicine and medical devices in Iran; a technical response", Archives of Iranian Medicine, vol. 16, No. 12 (December 2013).

⁵³ See www.youtube.com/watch?v=LVqVh_L6KSc.

⁵⁴ F. Karimov, "Iranian health minister: President Ahmadinejad spent \$20 billion health budget on Mehr housing project", 6 September 2013. Available from <http://en.trend.az/regions/iran/2186947.html>.

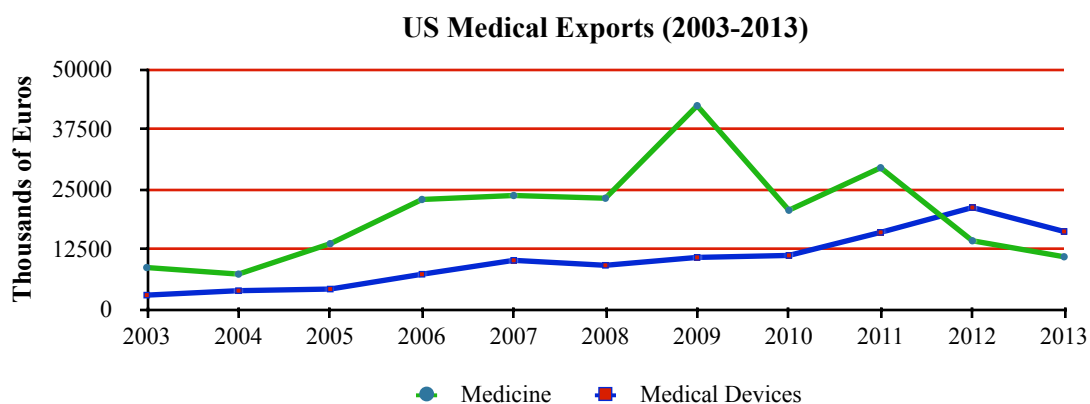
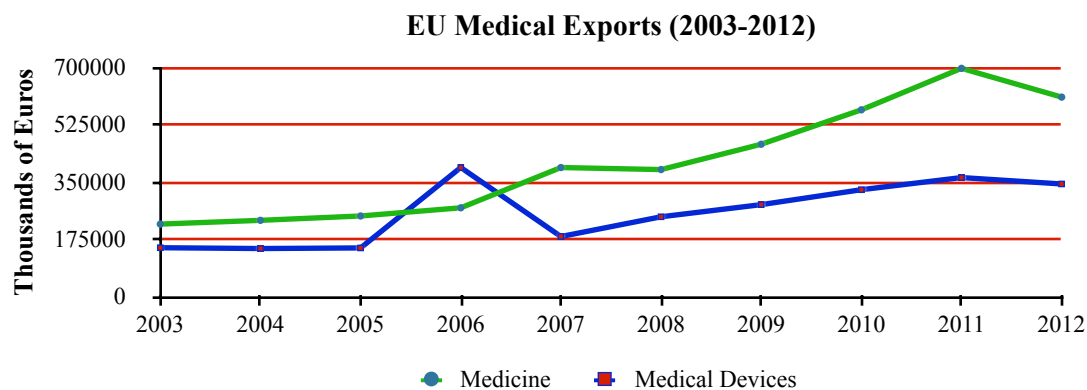
دارو را تضعیف کرده است.⁵⁵ وزارت بهداشت گام‌های مثبتی در پاسخ به این کمبودها بر داشته است، از جمله پرداخت یارانه برای خرید و استقرار سیستم نظارت ملی برای به اشتراک گذاشتن اطلاعات در مورد کمبود دارو.

93. داده‌های اطلاعات تجارت کلان نشان می‌دهد که هم صادرات دارو و تجهیزات پزشکی از اتحادیه اروپا، و هم فروش تجهیزات پزشکی از ایالات متحده آمریکا به کشور ایران بطور کلی افزایش بها داشته است. با این حال، فروش داروهای ایالات متحده آمریکا زمانی که تحریم بخش مالی در سال ۲۰۱۰ گسترش یافت بطور کلی کاهش پیدا کرد. در سال ۲۰۱۰ ارزش فروش مواد غذایی اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا نیز اندکی کاهش یافت، اما از آن سال به بعد افزایش یافته است. این روندها نشان دهنده آن هستند که برخی از شرکت‌ها همچنان به تجارت کالاهای انسان دوستانه با جمهوری اسلامی ایران ادامه می‌دهند، اما نشان دهنده آن نیست که آیا تحریم‌ها ذخیره‌های داروهای نادر پیشرفته را تحت تأثیر قرار داده است یا خیر، چنانکه برخی مطالعات چنین ادعایی کرده‌اند.

94. به رغم استثنائاتی که در تحریم‌های مختلف تعریف شده، تعدادی از مطالعات نیز این برداشت را که معاملات مالی بین المللی با ایران مستلزم سطح بالا یا غیر قابل قبولی از ریسک هستند را به عنوان یک عامل بازدارنده مهم برای تجارت انسان دوستانه با کشور شناسایی کرده‌اند. این مطالعات به طور کلی نتیجه‌گیری میکنند که موانع تجاری در درجه اول کمبود داروهای بسیار پیشرفته‌ای که نیازمند ثبت اختراع هستند را ایجاد خواهند کرد.

95. همچنین به طور مداوم گزارش میشود که برای خریداران و فروشندگان بالقوه فهم تحریم‌ها و عبور از کنار آنها دشوار است. حرکت‌های اخیر دولت ایالات متحده در ارتباط با جمهوری اسلامی ایران (به عنوان مثال صدور مجوز عمومی برای غذا و دارو، گسترش لیست تجهیزات پزشکی واجد شرایط، ارائه راهنمایی در مورد فعالیت‌های مجاز توسط افراد غیر آمریکایی، بیان اینکه برای تجارت بشر دوستانه یک کانال مالی ویژه تعیین خواهد کرد) حاکی از شناسایی پیچیدگی‌های تحریم‌ها و تلاش‌های بالقوه آمریکا برای تایید فعالیت‌های مجاز و رفع ابهام از فعالیت‌های مجاز مربوط به تجارت بشر دوستانه است. تا به امروز، توضیحات بیشتری در مورد کانال مالی پیشنهادی برای تجارت بشر دوستانه اعلام نشده است.

⁵⁵ Press TV, "West lies about medical sanctions: Iran health minister", 2 May 2014. Available from www.presstv.com/detail/2014/05/02/360982/iran-minister-slams-western-lies/.

96. با این وجود، به نظر می رسد از زمانی که مذاکرات ۵+۱ در ۱۴ فوریه ۲۰۱۴ به حذف محدود برخی از تحریمها منجر شده، نشانه هایی از بهبود در وضعیت اقتصادی کشور دیده شده است. یک تحقیق که برای شورای تشخیص مصلحت نظام انجام شده نتیجه گیری کرد که از مارس ۲۰۱۱ تا سال ۲۰۱۳، زیان های اقتصادی ناشی از تحریم ها بالغ بر ۲۵۰ میلیارد دلار و این خسارات از مارس ۲۰۱۳ تا مارس ۲۰۱۴ بین ۱۶۰ تا ۲۰۰ میلیارد دلار بوده است

97. اولین ارزیابی صندوق بین المللی پول از ایران از زمانی که تحریم های بین المللی برای اولین بار آغاز به در تنگنا گذاشتن سرمایه گذاری و صادرات ایران کردند، همچنین تخمین زده است که پس از دوسال انقباض با حدود همین نرخ، اقتصاد کشور با نرخ ۱ تا ۲ درصد در سال ۲۰۱۲ رشد خواهد کرد.⁵⁶ و در حالیکه نرخ تورم کشور بالای ۲۵ درصد باقی مانده است، در مقایسه با ۴۵ درصد تورم در سال ۲۰۱۳، اینک نشانه های

⁵⁶ Ian Talley, "Iran's economy improving amid nuclear talks", Wall Street Journal, 12 February 2014. Available from <http://online.wsj.com/news/articles/SB10001424052702303704304579378871594319850>. See also Joy Gordon, "The human costs of the Iran sanctions", 18 October 2013. Available from http://mideastafrica.foreignpolicy.com/posts/2013/10/18/the_human_costs_of_the_iran_sanctions.

بهبود اقتصادی نمایان شده اند. با این حال، بنابر گزارشات قیمت کالاها برای مصرف کننده‌ها همچنان بر اقتصاد خانواده‌ها فشار وارد میکند.

۷. نتیجه گیری‌ها و توصیه‌ها

98. گزارشگر ویژه مجدداً نظر خود را اعلام میکند که جمهوری اسلامی ایران دارای ابزار اساسی لازمی است که از طریق آنها میتواند به طور اساسی به طیف گسترده‌ای از نگرانی‌های حقوق بشری که مکرراً توسط جامعه بین‌المللی مطرح شده رسیدگی کند. این موارد شامل اما نه محدود به پنج میثاق بین‌المللی است که اجزاء تعهدات بین‌المللی ایران توصیه کشورهای عضو در ۱۲۳ میباشند. با این حال، پیشرفت در اجرای در سال ۲۰۱۰ به میزان (UPR) اولین بررسی دوره ای جهانی ایران قابل توجهی محدود بوده است.

99. افزایش اجرای احکام اعدام برای جرایمی که استانداردهای بین‌المللی "جدی ترین جرایم" را تأمین نمیکنند، گزارشاتی در مورد استفاده گسترده از شکنجه، و همچنین گزارشاتی در مورد تداوم دستگیریها، بازداشتها، و محاکمات خودسرانه افراد به دلیل انجام حقوق اساسی خویش تعهدات ملی و بین‌المللی دولت ایران را به شدت نقض میکنند.

100. علاوه بر این، کاربرد نامتوازن قوانین داخلی و بی میلی آشکار نسبت به انجام تحقیقات در مورد ادعاهای نقض حقوق افراد، هردو حاکمیت قانون را تضعیف و فرهنگ معافیت از مجازات را پرورش میدهند. قوانین ایران همچنان آزادی مذهب را برای اقلیتهای دینی به رسمیت شناخته شده و به رسمیت شناخته نشده تضعیف میکنند و جوامع مختلف همچنان در خصوص دستگیریها و محاکمات به دلیل نیایش و مشارکت در مسایل جوامع مذهبی که غالباً در منازل برگزار میشوند، گزارش میدهند.

101. به همین شکل مسایل مربوط به نگرانی‌های مطرح شده طی اولین بررسی دوره ای جهانی ایران و بررسی کمیته حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی همچنان به قوت خود باقی است. علاوه بر این، تحولات قانونگذاری و سیاستگذاری بین سالهای ۲۰۱۰ و ۲۰۱۴ ایجاد کننده موانع اضافی در راه تحقق حقوق اقتصادی و سیاسی در کشور هستند. این موارد شامل قوانینی که ممکن است آمار ازدواج زود هنگام را افزایش بدهد، سیاست های دانشگاهی که نسبت به زنان تبعیض آمیز هستند، و طرح قوانینی که ظاهراً بیش از چهار میلیون زن مجرد بین

را از مشارکت در نیروی کار حذف میکند میباشد. به نظر ۵۴ سنین ۱۹ و میرسد قوانین دیگری دسترسی به خدمات بهداشتی باروری، شامل وزکتومی و تیوبکتومی، را برای همه ایرانیان حذف میکند.

102. گزارشگر ویژه مجدداً دعوت کمیته حقوق بشر از دولت ایران را تکرار میکند تا مفاد کنوانسیون های میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی و میثاق بین المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی (ICCPR) را در قوانین داخلی خود اجرا کند؛ مطابق و عده خود طی (ICESCR) بررسی دوره ای جهانی سال ۲۰۱۰، یک موسسه حقوق بشری مستقل ملی تاسیس کند؛ و به تمام اشکال تبعیض، چه در قوانین و چه در عمل، که برخورداری کامل از حقوق تضمین شده در این دو کنوانسیون را، صرف نظر از جنسیت، قومیت، مذهب، باور، یا عقیده، تضعیف میکند پایان دهد.

103. دولت باید توقف کلیه اشکال اعدام را مانند توقف عملی و مورد استقبال قرار گرفته مجازات سنگسار مورد بررسی قرار دهد. ادامه عدم توانایی قوه قضاییه در تضمین حقوق دادرسی عادلانه، کاربرد فاحش مجازات اعدام برای جرایمی که شرایط مورد قبول جهانی برای مجازات اعدام را برآورده نمیکنند، و مجازات اعدام مجرمین نوجوان همگی نیاز به توقف فوری و بی قید و شرط این شیوه را ضروری میکنند.

104. گزارشگر ویژه همچنین خواسته کمیته حقوق بشر در تضمین استقلال قوه قضاییه و تحقیق در مورد کلیه موارد ادعاشده شکنجه و بدرفتاری با بازداشت شدگان را مجدداً تکرار میکند.

105. وی همچنین دعوت خود برای تعامل اساسی و همکاری بین دولت ایران و مکانیسم های حقوق بشری سازمان ملل متحد، شامل انطباق با یافته های گروه کاری بازداشتهای خودسرانه که چندین مورد بازداشت خودسرانه را شناسایی کرده است، را تکرار میکند. او خواستار آزادی بی قید و شرط همه افرادی است که به علت اجرای مسالمت آمیز حقوق آزادی بیان، تجمع و انجمن، وجدان و عقاید سیاسی، به ویژه روزنامه نگاران، مدافعان حقوق بشر، پیروان مذاهب برسمیت شناخته شده و نشده، و رهبران بهایی میباشد.

106. دولت باید برای رسیدگی به وقوع فزاینده ازدواج های زود هنگام و اجباری کودکان، به ویژه از طریق منع ازدواج کودکان و افزایش حداقل سال، همانگونه که در چندین قانون شناسایی شده در ۱۸ سن ازدواج به گزارش ایران به کمیته حقوق کودک مشخص شده، گامهای فوری بردارد. گزارشگر ویژه همچنین خواستار تسریع تلاش برای تعریف و

جرم‌انگاری خشونت خانگی و گسترش تعریف تجاوز به عنف برای دربرگرفتن تجاوززنشویی است. با اینحال، گزارشگر ویژه تاکید میکند که با وجود اینکه خشونت خانگی عملی زشت است، یکی از اقدامات مرگباری که طبق قوانین بین‌المللی مورد نیاز برای استفاده از مجازات اعدام تلقی می‌شود نیست.

107. گزارشگر ویژه همچنین در مورد تاثیر رو به وخامت شرایط زیست محیطی، از جمله تخریب قریب الوقوع دریاچه ارومیه و تالاب هامون بر حقوق اجتماعی و اقتصادی افرادی که در جوامع اطراف آنها زندگی میکنند عمیقاً نگران است. گزارشگر ویژه از دولت می‌خواهد تا گام‌هایی فوری و موثر برای متوقف کردن و معکوس کردن روند خشک شدن دریاچه ارومیه بردارد، و از جامعه بین‌المللی می‌خواهد تا از تلاشها برای حفاظت از دریاچه ارومیه بیشتر حمایت نماید.

108. به همین ترتیب، در حالی که بهبود نسبی در شرایط تاثیرات انسانی تحریمهای اقتصادی مشاهده شده است، گزارشاتی در خصوص تداوم اثرات منفی انسانی که ممکن است نتیجه تحریمهای بانکی باشند دریافت شده است. تا زمانی که موسسات مالی بتوانند با فعالیتهای مجاز مربوط به تجارت انسان‌دوستانه احساس راحتی کنند، تجزیه و تحلیل هزینه و سود غالباً باعث خواهد شد تا موسسات از انجام معاملات مرتبط با جمهوری اسلامی ایران خودداری کنند، حتی اگر این معاملات تحت قوانین تحریمها مجاز باشند. ظهور یک کانال مالی اختصاصی پیشنهادی که ممکن است یکی از نتایج مذاکرات ۵+۱ باشد، میتواند بخشی از ریسک‌های متصورشده موسسات مالی دخیل در تجارت بشردوستانه با ایران را از بین ببرد. اگر این موضوع درک و استفاده شود، ممکن است منجر به افزایش در تجارت انسان‌دوستانه بشود. با این حال، تا فرارسیدن چنین زمانی، معاملات مربوط به تجارت انسان‌دوستانه ممکن است از لحاظ تجاری جذاب نباشد و خریداران و فروشندگان بالقوه ممکن است نتوانند موسسات مالی و سازمانهای دیگر را به حمایت از این معاملات ترغیب کنند. گزارشگر ویژه همراه با دبیرکل سازمان ملل متحد از جامعه بین‌المللی می‌خواهد تا به برداشتن گامهای موثر برای کاهش اثرات منفی انسانی تحریمهای اقتصادی ادامه دهند.